D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1964 — DONELAIČIO — METAI, KOVO 14 / MARCH 14, 1964 / PART TWO (NR. 63)

Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

Paprotininkai ir naujybininkai

Francois Mauriac apie "priešus" Bažnyčios viduje

"Vieningumas ir įvairumas Bažnyčioje" — tokia tema buvo gvildenama Prancūzijos Katalikų intelektualų XIV studijų savaitėje, įvykusioje Paryžiuje 1962 m. lapkričio mėn. 8—14 dienomis. Maurice kardinolas Feltin, Paryžiaus arkivyskupas, pradėjo eilę paskaitų, analizuoda mas plačiais mostais veiksnius, kurie skiria ir vienija katalikus Bažnyčioje. Kardinolas pareiškė: Aš sąmoningai atvaizdavau jums tas apjungiančias ir išskiriančias jėgas. Jas išryškindamas, aš iškėliau vyskupo susirūpinimą. Nors jo paskirtis yra vienyti, bet jis negali pasakyti, kad jis sutelkia visas vienijančias jėgas ir naudos jas kovai prieš visas išskiriančias jėgas. Tai perdaug paprastas sprendimas, nes, beveik visais laikais, išskiriančios jėgos yra neišvengiama pasekmė įvairumo, kuris kartais yra reikšmingos vertės ir būtų nelaimė tai paaukoti vienybės labui.

"Tad problema įgauna aštrias apybraižas: įvairumas, kuris geras yra, vertingas, bet savo pasekmėmis graso vienybei, kuri irgi gera. Iš čia išplaukia jūsų susirinkimo tikslas ir jūsų darbų svarba — išryškinti tikrą santykį tarp vienybės ir įvairumo. Jūsų uždavinys yra skrupulingai užtikrinti, kad tos dvi priešingos sąvokos nebūtų paliktos prieštaravime viena kitai, bet parodyti filosofiniais, istoriniais ir teologiniais svarstymais, kaip viena įtakoja kitą ir kaip jos gali drauge gyventi".

Konferencijos kalbėtojų tarpe buvo **Francois Mauriac**, žinomas prancūzų rašytojas ir Nobelio premijos laureatas. Čia pateikiame jo kalbos vertimą, atspausdintą The Catholic Messenger, Davenport, Io, I. 11. 1962 m., nes ir po metų Mauriac mintys neprarado savo aktualumo, priešingai, vykstančio Bažnyčios suvažiavimo fone žėruoja dar didesniu karštumu.

*

Klausimas, kurį aš turėjau svarstyti, pradžioje mane nugąsdino. Ne aš jį pasirinkau. Susidūręs su tais tradicininkais, kurių savitarpinis prieštaringumas, tariamai, ardo Bažnyčios vieningumą, aš jaučiausi kaip gerokai sunervintas egzaminų kandidatas, visiškai nesusivokiąs svarstytiname klausime. Kas yra tie naujybininkai? Aš savęs klausiu. Kas tie paprotininkai? Pirmiausia mano sąmonė užkliuvo už artėjančios santarybos dalyvių teologų dviejų pažiūrų į vienybę. Ir kadangi niekas už manę nėra svetimesnis teologiniams ginčams, aš dar giliau įklimpau į paniką. Bet čia mane greitai nuramino. Patyrinėjęs, aš sužinojau, kad mano tema turi apimti visuomet buvusią Bažnyčioje opoziciją tarp dviejų skirtingų, bet nebūtinai nesutaikomų mintijimo mokyklų.

Tos dvi pažiūros telpa sutrauktai į du sakiniu: yra Bažnyčios saugojamas tikėjimo turinio turtas (depositum fidei) ir yra apreiškimas. Yra atskleista teisybė, išreikšta Credo ir išsakyta dogmose, kurias Bažnyčia saugo, ir yra "gera naujiena" skelbtina visoms tautoms. Mes visi tai žinome. Kiekvienas mūsų, jei esame krikščionis ir priklausome Romos katalikiškai ir apaštališkai Bažnyčiai, yra palinkęs daugiau ar mažiau į vieną ar kitą krypsnį. Yra tikra, kad kraštutinėje dešinėje yra nelankstūs veržlios tiesatikystės (ortodoksijos) teologai, kurie linkę laikyti Apreiškimo tiesą standžiai uždarytame inde, norėdami kad jiems būtų leista perduoti ją tokią, kokią jie gavo, ir saugoti ją nuo bet kokių bedieviško marksizmo amžiaus užteršų. Yra teisybė, kad tokie iš prigimties įtarūs ir priešiški viskam, ką bando daryti kita srovė, kuri yra mažiau įtakojama tikėjimo turinio turto idėjos, nei geros naujienos skleidimu. Srovė, kuri neteikia išimtinos reikšmės definicijoms (apibrėžtims), padavimams, papročiams, kuriuos laikas padarė gerbtinais, bet kuri tiki, kad kiekvienas amžius, ir mūsiškis gal daugiau nei kiti, laukia geros naujienos, tiesiog jos ilgisi. Jie tiki, kad ir po 1900 metų tikroji revoliucinė ir sprogdinanti Evangelijos galia paliko ta pati, kad ir marksistai tai nujaučia ir, net komunistinėje Rusijoje, jie tęsia bergždžią kovą prieš amžinai gyvą Kristų. Bažnyčios viduje tikėjimo turinio turto (depositum fidei) atstovai yra daugiau ar mažiau opozicijoje geros naujienos skleidimo šalininkams.

Francois Mauriac

Vienok aš netikiu, kad tasai prieštaravimas sudaro tikrą problemą ar graso Bažnyčios vienybei. Nes abidvi pažiūros yra lygiai teisėtos ir abidvi atitinka regimos Bažnyčios pašaukimą. Gal nesuklysiu pasakydamas, kad kai kuriais atvejais Apreiškimas buvo paaukotas tikėjimo turinio turto indėlio naudai. Taip pat yra teisinga, kad kai kuriose sąlygose Bažnyčios autoritetas pasireiškė, gal būt, platesnėje apimtyje, nei tikėjosi dabarties apaštalai, stabdžių jėga, kuri užspaudžia jų energiją.

Bet vis tiek ik' šiol Bažynčios gyvybė su savo dvejopu poelgiu — plėtra išorėn ir susitelkimu vidun — pagrįsta Tikiu ir dogmomis. Mes turime prisiminti palyginimo sėjiką: jis pirma laikė sėjamą grūdą sugniaužtoje kumštyje. Aš nematau jokios priešginybės tarp atdaros rankos deramame laike ir rankos, kuri vėl pavydžiai sugniaužia tą begaliniai brangią sėklą.

Kas liečia mane, tai aš gerai žinau, kuriai pusei priklausau, kurią dvasią aš remiu. Mano visa širdis su tais, kurie suprato, ką Kristus galvojo, sakydamas, kad Žmogaus Sūnus atėjo atnešti šviesą į pasaulį, su tais, kurie trokšta, kaip ir Jis, kad ta šviesa spindėtų visur. Bet aš nemažiau įsitikinęs, jei mūsų Viešpaties žodžiai pasiekė mus per 2000 metų nepakeisti (aš nekalbu apie raidinį kitimą), prikrauti galios ir veiksmingumo, tai tik dėl to, jog Bažnyčia buvo nepajudinama atžvilgiu tikėjimo turinio turto, pavesto Jos globai. Jei sakramentinio gyvenimo du esminiai sakiniai: "Tavo nuodėmės tau atleidžiamos" ir "Tai yra Mano Kūnas, paaukotas už tave" gali ir dabar (ir taip bus iki laiko pabaigos) įvykdyti mums pasigailėjimo ir meilės stebuklą, tai tik dėl to, kad Žodžio saugotojai niekad neleido jo keisti. Tuo būdu aš sutaikau tas dvi pakraipas, kaip jos yra suderinamos visuose ugninguose katalikuose. Toje plotmėje man nepavyksta surasti realių sunkumų. Tad kurgi yra problema? Nes ji tikrai yra, ir aš nelinkęs bandyti jos išvesti.

Taip, mes turime atsisukti veidu į iškeliamą pozicijos problemą, — neperžengiamą priešiškumą, kuris nustato vieną prieš kitą. Aš nekalbu čia apie įvairių religijų krikščionis, bet apie tuos, kurie yra mūsų Bažnyčioje: katalikai prieš katalikus.

Aš kalbėsiu jums ne kaip teologas, nes jūs žinote, kad aš nesu teologas. Taip pat aš nekalbu apie ginčus tarp teologų (gal tik jų politinis aspektas man rūpi), nes visi teologiniai išankstiniai nusiteikimai talpina savyje politinį aspektą.

Bet užtikrinu jus: aš apsiribosiu asmeniškais patyrimais žmogaus, seno žmogaus, seno katalikiško žurnalisto patyrimais, kuriais noriu pasidalinti su jumis. Pirmiausia aš darau prielaidą, kad visa tai, ką aš jums pasakysiu, saisto tik mane patį. Gal būt, jūs pasakysite, kad mano sunkumai atskleidžia tik manąsias silpnybes. Aš to nepaneigiu. Bet, gal būt, atsiras tarp jūsų tokių, kurie turės naudos, pamatydami, kaip Bažnyčios vienybės ir įvairumo problemos atrodo literatūros žmogui, tokiam, koks aš esu. Štai pirmas įžvilgis, kuris susidarė manyje, besvarstant tą klausimą: aš dažnai jaučiuosi artesnis tikinčiam geragarbiui žmogui, juo jis labiau atsiskyręs nuo mano Bažnyčios. Bet tai tik tariamas paradoksas.

Akivaizdoje mahometono ar žydo, jei jie yra dievobaimingi, aš žinau iš anksto, prieš jiems atveriant lūpas, kas skiria mane nuo jų. Bedugnė, esanti tarp mūsų, iki tam tikro laipsnio žinoma. Čia neiškyla jokių staigmenų. Bet kas yra man nežinoma, kas labiausiai mane užburia, kuomet aš tai surandu, yra tas tikėjimo žodis, kurį aš pažįstu, ta malda, kuri sprogdina mano širdį, ta meilė Tėvui, kuris yra Danguje, ir — retkarčiais net tarp kai kurių žydų — tas linkimas į Kristų.

Aš prisimenu, kad vieną dieną pasitaikė sėdėti prie stalo su jauna žyde moterimi. Mes kalbėjome kaip tik apie tą problemą. Ji pasakė, kad nepajėgianti tikėti į Kristaus dieviškumą. Ir staiga, visai kitokiu, prislopintu balsu, lyg norėdama kaž-

(Nukelta į 2 psl.)

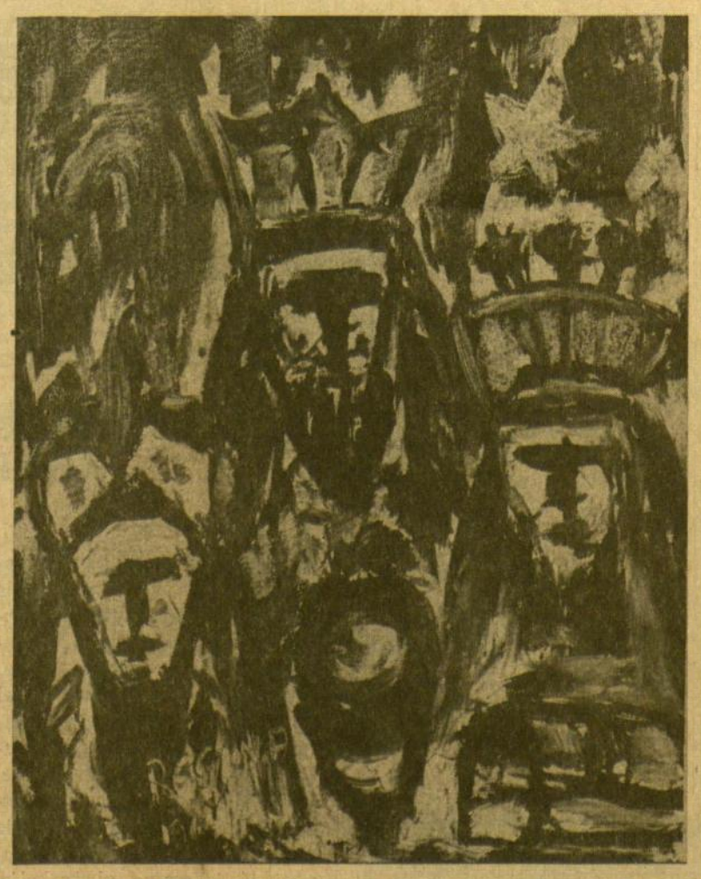

Regina Jautokaitė — Trys karaliai

Iš lietuvių religinio meno parodos Chicagoje

Šiame numery:

- Francois Mauriac apie "priešus" Bažnyčios viduje.
- Dvi religinio meno kryptys.
- Religinė ar pamaldi poezija?
- Giovanni Papini eilėraščiai.
- Apybraiža apie Havajus.
- Baltai iki Elbės.
- A. Kutkus apie V. Grigaitienę.
- Nauja knyga vaikams.
- Moterų gyvenimas.

Iš religinio meno parodos

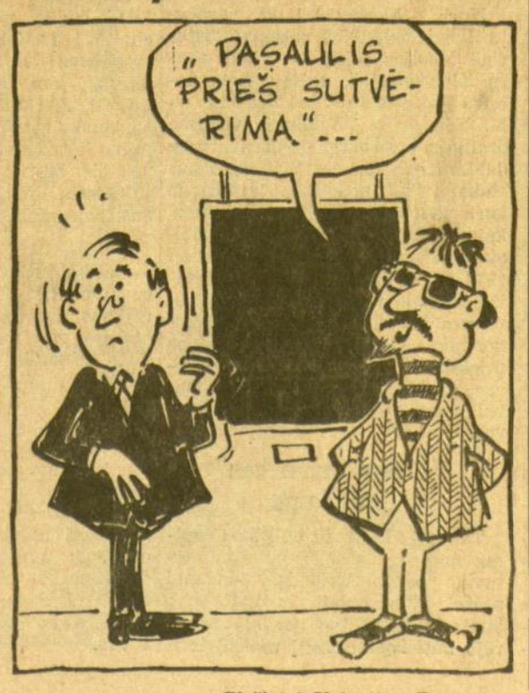

Piešiniai Valentino Ramonio

Kertinė Parašte

DVI RELIGINIO MENO KRYPTYS

Kai stebime šiandien religinį meną ne tik nūdieninėje lietuvių parodoje, bet ir apskritai mūsų laiko apraiškose, susitinkame su vienu bruožu, kuris šio pobūdžio dailėje yra ne tik labai ryškus, bet ir vyraujantis. Tas bruožas yra vadinamas įvairiais modernaus meno vardais, bet, išreiškiant tradiciniu krikščioniišku terminu, mes jį norėtume pavadinti asketizmu.

Modernus menas yra visai susitapatinęs su religinio kentėjimo idėja. Jis yra artimai susijęs su visiško išsižadėjimo, net savęs paniekinimo idėja. Kai plačiu žvilgsniu apžvelgiame modernias religinio meno apraiškas ir klausiame savęs, kokią religinio gyvenimo sampratą turi jo kūrėjas, tai neabejotinai turi atsakyti, kad jis atstovauja tokią dvasios kryptį, kurioje religija yra susitapatinusi su savęs išsižadėjimu, atgaila ir apsimarinimo dvasia. Tiesa, šios išraiškos menas yra pasiekęs ne tiek sąmoningai, norėdamas būti atgailos dvasios reiškėju, kiek pasiduodamas apskritai moderniojo meno krypčiai, ieškančiai primityvumo, paprastumo, savęs suvedimo į vieną jausmą, į vieną šauksmą. Tokiu būdu norima prieiti būties vienybės ir išnykti Dievo akivaizdoje. Šiai meno krypčiai vadovaujančios reikšmės turi idealistinė vokiečių filosofija, eidama žmogaus galių nusavinimo, arba alienacijos keliu.

Jeigu dabar nukreiptume savo žvilgsnį nuo krikščioniško meno apraiškų ir atkreiptume dėmesį į krikščioniškojo religijos praktikavimo apraiškas, tai mes pamatytume visai priešingą kryptį. Modernus tikintis krikščionis jokiu būdu nenori savo religinio gyvenimo suvokti vien kaip asketizmo, išsižadėjimo ar apsimarinimo. Jis nori būti ne tiek miręs kartu su Kristumi, kiek prisikėlęs su Juo naujam gyvenimui. Krikščioniškojo gyvenimo supratimas be prisikėlimo teologijos, praktikuojamos krikščionių tarpe, šiandien darosi vis labiau netoleruojamas. Aštriausioje formoje šį netoleriavimą yra išreiškęs praėjusio šimtmečio filosofas Nitsche. Jis buvo giliai pasipiktinęs tokia morališkai religine asketika, kurioje nesimato išganymo arba išlaisvinimo dvasios. Jis tada praktikuojančiai krikščioniškai visuomenei iškėlė garsų reikalavimą: Jūs turėtumėte atrodyti labiau atpirkti, jei norėtumėte manę laimėti krikščioniškajai religijai.

Kai mes žiūrime šiandien į krikščioniškojo meno kūrinius, mes juose nerandame nei prisikėlusio Kristaus, nei atpirkto žmogaus atvaizdo. Mes randame tik atgailos nusiaubto žmogaus atvaizdą. Nereikia nei sakyti, kad tai nėra autentiška ir pilnutė krikščionybė.

Norėdami šią problemą apžvelgti vispusiškai, nukreipkime savo žvilgsnį į kitą medalio pusę: į tokį meną, kuris kuomažiausiai domėjosi asketikos dvasia ir žmogaus nusavinimo filosofija, bet kuris buvo persunktas prisikėlimo, atpirkimo ir žmogaus išlaisvinimo dvasios. Nukreipkime savo žvilgsnį į tas žavias ponias, kurias Rafaelis vaizduoja madonomis. Prisiminkime Mykolo Angelo Dovydą ir jo neramiai ir nekantriai prisikėlimo laukiančias Medici antkapių figūras. Pagaliau prie to prijunkime visą barokinio meno epopėjai iki Šv. Petro ir Povilo bažnyčios Vilniuje ir klauskime savęs, kas turi autentiškesnį krikščioniškojo gyvenimo atvaizdą? Kaip susivokti šioje krikščioniškosios vizijos problemoje? Diskusijoms, žinoma, nebūtų galo. Be abejo, mes visi žinome tą rezervą, kurio yra susilaukęs renesanso - baroko menas. Mes negalime nesutikti, kad tas menas yra išstatytas, taip vadinamam, supasaulėjimo pavojui. Mykolo Angelo žmogus jau stovi ant riboos [illegible] visai be atpirkimo ir be tikėjimo. Jo Dievo kuriamas žmogus Siksto koplyčioje, rodos, jau tik malonę daro Dievui, kad leidžiasi kuriamas. O ką jau bekalbėti, kad jis jaustų atpirkimo reikalą.

Taigi, mes turime prieš akis dvi krikščioniškojo meno kryptis. Tačiau šios kryptys nėra vien meno kryptys. Jos kartu yra ir dvi mistikos kryptys, kurios lydi žmonijos kontempliaciją nuo neatmenamų laikų. Nėra lengva jas suderinti. Lengviau yra kontempliuoti amžinąjį gėrį ir ilgainiui prarasti rūpestį šiuo gyvenimu. Arba, priešingai, nesunku yra atsidėti šio gyvenimo reikalams ir, tik jiems tarpininkaujant, palaikyti ryšį su Dievu. Vienas mūsų laikų mistikas Urs von Baltasar mano, kad šių dviejų krypčių derinimas yra esminis dalykas krikščioniškajai kontempliacijai. Jis net sako, kad, kol to nėra, nėra ir krikščioniškos kontempliacijos. Tą dvigubą mistinį kelią akivaizdžiai mums prieš akis pastato krikšto sakramentas. Jame mes mirštame senajam žmogui, bet prisikeliame kartu su Kristumi. Ne tik mistinė mirtis, bet ir prisikėlimas yra krikščioniškosios kontempliacijos bruožai. Prisikėlimo dvasia yra taip reikšminga šiai kontempliacijai, kad apaštalas Povilas ją laiko pagrindine krikščioniškojo gyvenimo atrama. Jei nėra prisikėlimo, pasak jo, tai tuščias yra mūsų skelbimas ir tuščias jūsų tikėjimas.

Keldami ne tik asketiškai mirštančio, bet ir atpirkto krikščionio bei prisikėlusio Kristaus atvaizdo reikalingumą krikščioniškame mene, kaip krikščioniškos kontempliacijos išraiškoje, mes neskatiname grįžti nei į renesanso, nei į baroko meno tradicijas. Verčiau mes norėtume linkėti paieškoti naujos krikščioniškos visumos kurioje pasirodytų krikščioniškas veidas, išgyvenęs visa tai, kas buvo išgyventa nuo baroko iki mūsų laikų. O čia bu-

(Nukelta į 2 psl.)

PAPROTININKAI IR NAUJYBININKAI

(Atkelta iš 1 psl.)

ką man patikėti, ko negalėjo užslėpti, ji pasakė: "Aš netikiu, kad jis buvo Dievas, bet vis tiek aš jį myliu". Retais, per daug retais atvejais, kuomet tenka sutik ti tikrą izraelitą ar mohometoną mistiką, aš galvoju su begaliniu dėkingumu apie gausius rūmus mūsų Tėvo name. Ir tai, ką aš jaučiu tokiam Izraelio ar Pranašo sūnui, aš jaučiu dar labiau (apie tai net nėra reikalo kalbėti) kitų religijų krikščionims, gyvenantiems Kristuje, vienam ar kitam mano atsiskyrusių brolių, turinčių gyvą tikėjimą — ar kai kuriom sielom, nepriklausančiom formaliai religijai, kurios gyvena, kaip Simone Weil gyveno, ant Bažnyčios briaunos. Šviesa, kuri perveria juos, kurią jie atspindi, gal dėl to, kad ji neišreiškiama tradicinėmis lytimis, mane visą dar labiau apšviečia. Čia malonė pamatoma jos pirminėje būsenoje, be visų prietaisų, kurie yra mums įprastos priemonės. Tai yra mūsų mažas atradimas, kad kai kurie svetimieji žino ir mėgsta ,kaip ir mes darome, kurią nors slaptą vietą miške, mūsų vienišų pasivaikščiojimų paskirtį. Mes nustembame, kad anie irgi atėjo ten, bet visai kitais takais, kurių mes patys nežinome.

Neabejotina, kad šios savaitės tarpsnyje teologas, dvasinio gyvenimo istorikas parodys viršutinį tašką, kuriame visi tie, kurie veržiasi apmąstymais per šv. Jono nuo Kryžiaus tamsiąją naktį, yra apjungti, nežiūrint į tai, kaip toli vienas nuo kito yra jų pradiniai kelionės taškai. Tai yra veiksnys, kuris teka nesibaigiančiai į mus. Ir toksai, apie kurį aš nesu pasiruošęs šį kartą kalbėti.

Aš apsisprendžiau paliesti tik kai kuriuos susitikimus, jei man bus leista pavartoti tą išsireiškimą, su atsiskyrusiais įvairių rasių ir religijų broliais ir, retkarčiais, su apsisprendusiais ir kovingais bedieviais, bet ieškančiais Dievo Karalystės ir Jo Teisingumo, kuriuose aš pajaučiau Kristaus mielaširdystę, bet kurios jie patys dar nežinojo ar į ją neįsisąmonino.

Man pakanka, jei jūs supratote, ką aš galvojau, pasakydamas mano dvasios įstatymą: kad jaučiausi artimesnis tikinčiam, juo jis buvo tolesnis nuo regimos Bažnyčios, kuriai aš priklausau. Ir jūs jau pajautėte to įstatymo grėsmingą pusę. Aš turiu atskleisti, ką aš jaučiu ir patiriu, nes kiekvienam privalo užtekti drąsos išmąstyti savo mintis iki jų logiškos išvados. Tad čia yra antra pusė: aš jaučiuosi svetimesnis, ir net priešiškesnis, kai kuriems žmonėms, kuriuos aš matau išpažįstančius tą patį Tikiu, klūpančius prie to paties aukuro ir besidalinančius ta pačia Duona.

Bet ir tai atrodo tik paradoksas. Nes aš nemanau ir niekas pasaulyje neprivers mane galvoti, kad krikščionis gali būti atskirtas nuo jo politinių nuomonių, ar kad jis laisvas pasirinkti bet kurį metodą ir nenorėti, kad jis laimėtų. Bet Prancūzijos žymi dalis katalikų tą tiki. Ir aš nekalbu apie tuos, kurie yra tik paprotiški, sekmadienio vienuoliktos valandos mišių katalikai, mosto, bet ne religinio gyvenimo katalikai. Aš kalbu tik apie praktikuojančius ir net dievobaimingus katalikus. Ir, kai kada, jie yra tie, kuriems aš esu daugiau nei svetimas ir net priešiškas.

Jei sovietinis komisaras įsako kankinti įtariamą, aš žinau, kad jo veiksmas yra baisus, bet atitinkąs komisaro idėją ir jo visišką pavaldumą komunistų partijai ir Sovietų Rusijai. Iš kitos pusės, jei pasakysime man, kad kažkoks prancūzų karininkas pavartojo ypatingas priemones, priverčiančias tardomus kalbėti, ir po to sekmadienį, apsuptas savo vaikų, priėmė pagarbiai komuniją... Tuomet ta komunija aštriai išskiria mus, padaro mane jam svetimu ir priešu. Tai yra išimtinis atvejis. Bet jis padės man tapti jums geriau suprantamu. Dievas draudžia, kad praktikuojantis katalikas praktikuotų kankinimus. Tačiau yra milijonai ir milijonai, kurie to nepateisina, bet tai supranta, ir, švelniai tariant, atleidžia. Yra tūkstančiai dievobainmingų katalikų, kurie atlieka blogą darbą, nebūdami laisvi nuo neapykantos ir nepasitikėjimo žydais, arba, švelniausiai tariant, būdami nuomonės, kad jie, kaipo žydai, yra įtartina rasė. Toksai patvirtinimas dažnai taikomas ir arabams, vien tik dėl to, kad jie yra arabai. Religinė sąžinė nepaliečia nacionalizmo, kurį tokie krikščionys išpažįsta. Visa tai, aš dar kartą sakau, būtų visai natūralu ir manęs nė kiek nesukrėstų, jei būtų kalbama apie ateistus ar agnostikus, mūsų jaunystės mokytojus, kaip Barres ir Maurras. Manyje skan dalas prasideda tik tuomet, kuomet pradeda praktikuoti Tikėjimą, gyvenantį Bažnyčios širdyje, krikščionys, gal būt, labiau pasišventę gailestingumo darbams, ir kurie dažnai ir teisingai priekaištauja man.

Čia man atrodo, kad yra negalima neiti už taip suprantamo ir taip svarstomo įvairumo ribų. Pačioje Katalikybėje yra daugiau negu įvairumas glūdintis tarp katalikų — klausimas absoliutiško, nesumažinamo prie šingumo, mažiausiai tokiam protui kaip mano.

(Bus daugiau)

Donatas Buračas — **Žmogaus sūnus** (skulptūra medyje)
Iš lietuvių religinio meno parodos Chicagoje

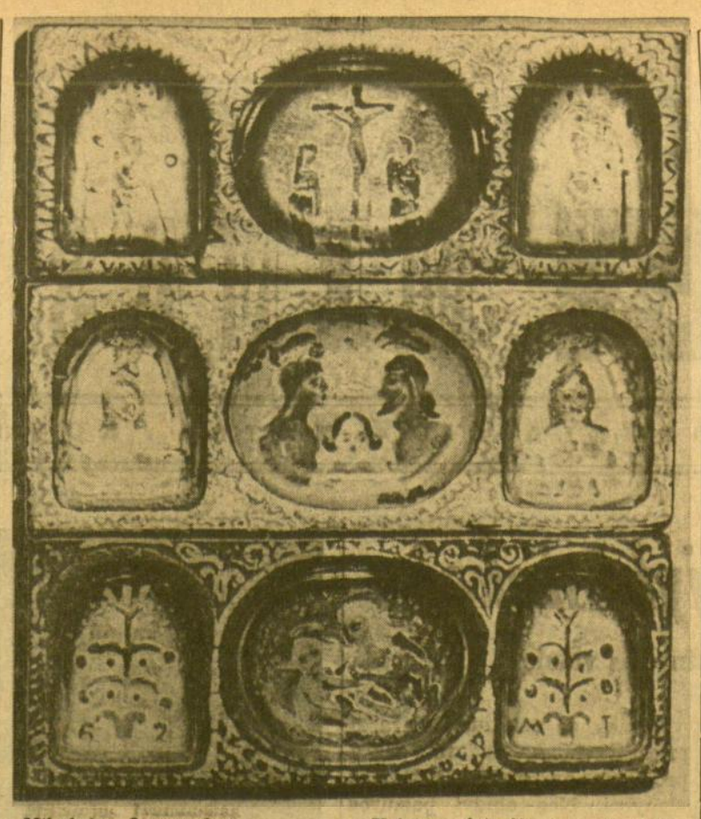

Mikalojus Ivanauskas — **Kristaus istorija** (porcelanas)
Iš lietuvių religinio meno parodos Chicagoje

DVI RELIGINIO MENO KRYPTYS

(Atkelta iš 1 psl.)

vo išgyventa daug abiem kryptim. Mes čia negalime leistis nė į trumpą tų išgyvenimų apžvalgą, pasireiškusių įvairiomis dvasios srovėmis. Viena, ką mes norėtume iškelti, tai tuos du kraštutinius rezultatus, kuriuos mes dabar sutinkame labai aktyvius gyvenime. Iš vienos pusės tai yra vokiškasis idealizmas, su didėjančia vis žmogaus alienacija, padarant iš jo gryną abstrakciją, o iš kitos pusės materialistinis marksizmas, didele jėga pabrėžiantis medžiagiškus žmonių santykius.

Gali kilti klausimas, ar šios kryptys turi ką nors bendro su krikščioniškąja kontempliacija. Vietoj atsakęs teigiamai į šį klausimą, aš norėčiau iškelti vieną mūsų kultūros siaurumą. Mes daugelio religinių ryšių nematome, kurie kitados buvo žmonių matomi. Tai ypač iškelia lyginamosios religijų istorijos profesorius Chicagos universitete Mircea Eliade. Šis rumunas tremtinys savo paskutinėje knygoje, lyginamojoje religijų istorijoje, cituoja Walter Otto, graikų religijos tyrinėtojo, mintį, kad modernus žmogus yra praradęs sugebėjimą tobulose graikų dievų formose įžvelgti klasikinės Graikijos religines pažiūras. Mes esame nustoję religinės pagarbos tobuloms formoms. Ši sunkenybė mūsų laikais yra plati. Mes esame praradę religinę prasmę daugelio sąvokų, kurios tokios prasmės gali turėti. Taip pvz. pas mus yra atsitikę su žaismingumo sąvoka. Ji yra visai iškritusi iš religinio meno išraiškos priemonių tarpo.

Keldami šias mintis mes visiškai nenorime kritikuoti modernios religinio meno krypties. Šios krypties kūriniai yra vertingi mūsų dvasinio kelio reprezentantai. Ši kryptis yra vertinga ir savyje. Kristus taip pat ėjo į tyrus. Mozė ilgus metus praleido tyruose, prieš imdamas vaduoti tautą iš nelaisvės. Tam tikras išsilaisvinimas nuo įspūdžių priklausomybės yra būtinas ir krikščioniškajai kontempliacijai. Be to išsilaisvinimo nėra įmanoma pakilti aukščiau. Išsilaisvinimas iš absoliučios priklausomybės nuo formų yra naudingas ir dailininkui, norinčiam vaizduoti religines idėjas. Tai jam gali tarnauti kaip tam tikras apsivalymas. Tačiau vien šio apsivalymo pilnutiniam religiniam menui negana.

V. Bgd.

—o—

Atsiremti į gamtišką gyvuliškąjį žmogaus pradą ir juo apspręsti visą gyvenimą — tai pasmerkti žmogų amžinai nepakilti viršum gamtos ir viršum priežastingų jos dėsnių.

— **A. Maceina**

TAUTOS ISTORIJOS PABIROS

Kalbos, deklaracijos ir laiškai prieš 50 metų

VINCENTAS LIULEVIČIUS

Lietuvio kalba Rusijos dumoje prieš 50 metų

Vos paskelbus 1914 m. Rusijoje mobilizaciją, buvo sušaukta Rusijos duma karo sesijai. Frakcijos buvo susitarusios leisti kalbėti tik jų atstovams, bet vėliau buvo pasiūlyta ir tautinių grupių atstovams dumoje išsitarti. M. Yčas, Keinys ir kun. J. Laukaitis (Januškevičiaus nebuvo) susimetę į biblioteką sutarė per pusvalandį kalbos tekstą ir pavedė kalbėti M. Yčui. Jis pasakė: "Šiame istoriškame momente aš turiu apreikšti vardu lietuvių, be partijų skirtumo, kad lietuvių tautos likimas visuomet buvo surištas su slavų likimu. Kadaise, kuomet dar buvo mūsų garsi viešpatystė, vadovaujant mūsų garsiam Didžiajam Kunigaikščiui Vytautui, buvo atremtas teutonų antplūdis ir sutrinta galybė teutonų, kurie dabar vėl iš naujo kelia galvą. Lietuvių tauta, ant kurios žemės krito pirmieji šūviai, kuri yra priversta kautis pirmose eilėse — eina į tą kovą, kaip į šventąją kovą. Jinai užmiršta savo nuoskaudas, pasitikėdama matyti Rusiją po tos karės laisvą ir laimingą ir tikėdama, kad lietuviai, perplėšti per pusę, bus suvienyti po viena Rusijos vėliava". Šioje kalboje tik vienas iškeltas pageidavimas, "kad lietuviai perplėšti per pusę, bus suvienyti po viena Rusijos vėliava". Arba aiškiau sakant, tikisi Mažosios ir Didžiosios Lietuvos sujungimo Rusijos imperijos ribose. Visai suprantama, M. Yčas daugiau nieko ir negalėjo pasakyti, tik ką karui prasidėjus.

Gintarinė deklaracija

Vilniuje buvo įkurtas I Pasaulinio karo pradžioje politikos reikalams Lietuvių politikos centras, kuriame dalyvavo visų srovių žmonės, išskyrus socialdemokratus. Susiėję veikėjai svarstydavo karo keliamas problemas ir planuodavo Lietuvos po karo prisikėlimo galimumus. Šio centro darbų rezultate yra, taip vadinama, Gintarinė deklaracija ir Laiškas Amerikos lietuviams.

Rusijai karo pradžia vyko sėkmingai. Armija žygiavo per Rytprūsius ir pasiekė Karaliaučiaus tvirtovės sienas. Rusų kariuomenės vadas, didysis kunigaikštis Nikolai Nikolajevičius, išleido į lenkų tautą atsišaukimą apie suvienytą Lenkiją, pareikšdamas, kad dabar išsipildys jų senelių ir tėvų svajonės. O tą sakydamas, turėjo galvoje, jog tuos lenkus, kurie po padalijimų atiteko Austrijai, dabar prijungs prie Rusijos valdžioje esamų lenkų.

Lietuviai sujudo gauti panašų atsišaukimą. Žinojo šių pastangų sunkumą, nes rusai lietuvius vis dar painiojo su lenkais. Abeji katalikai, tad abeji lenkai. Lietuvių politikos centras svarstė tą klausimą ir pagaliau 1914. VIII. 4 surašė deklaraciją. Visų organizacijų vardu tą deklaraciją L. Noreika nuvežė į Petrogradą M. Yčui, kad jis įteiktų vyriausiajam karo vadui (Nikolai Nikolajevičiui), ministeriui pirmininkui (Goremykinui), valstybės tarybos pirmininkui (Akimovui), valstybės dumos pirmininkui (Vl. Rodziankai) ir visai spaudai. M. Yčas buvo tos nuomonės, kad tą deklaraciją reikia pataisyti. Noreika sutiko. Taisymas užtruko dvi dienas. Kada su atitinkamais lydraščiais deklaraciją siuntė, kam ji buvo skirta, "Novoje Vremia" jau buvo gavusi iš D. Malinausko ištisą tos deklaracijos tekstą ir tą pačią dieną (1914. VIII. 22) įsidėjo į "Večerneje Vremia".

Joje tepasakyta, jog "Mes tikimės, kad mūsų užrubežio broliai bus išlaisvinti iš po germanų jungo ir grąžinti mums". Kadangi joje pridėliota visokių pagyrimų, padailininmų, tad vėliau deklaracija gavo gintarinės vardą.

Nors deklaracija buvo parašyta labai palankiai rusams: "istorinė Rusijos misija — būti tautų išlaisvintoja", tačiau rusų nebuvo išklausyta. L. Noreika su M. Yču grįžo į Vilnių ir viešame draugijų susirinkime referavo apie deklaracijos likimą. Visi buvo nusiminę, kad nepavyko išgauti iš karo vadovybės tokio atsišaukimo, kaip lenkai buvo gavę. Tada Vilniaus Lietuvių politikos centras 1914 m. spalio mėn. rusų ir lietuvių spaudoje pranešė, kad Lietuva yra istorinis, kultūrinis ir ekonominis vienetas, kad ji kovos prieš uniją su Lenkais ir kad kovos už Mažosios Lietuvos ir Suvalkų gub. prijungimą prie Lietuvos.

Laiškas Amerikos lietuviams

Tas pats Lietuvių politikos centras nutarė susisiekti su JAV lietuvių organizacijomis. Kadangi paštu siunčiamieji laiškai buvo kontroliuojami, tad tas laiškas turėjo būti išgabentas į užsienį ir iš ten pasiųstas Amerikon. Bet problema — kas įvykdys nutarimą. Lengviausia galėjo išvažiuoti į užsienį ir pereiti nekratomas sieną valstybės dumos atstovas. Paprašius M. Yčą, jis sutiko. 1914 m. spalio mėn. pradžioje jis išvažiavo su laišku per Suomijos miestelį į Švedijos miestelį Haparandą. Per šią vietovę keliauti jam buvo dar viena lengvinanti aplinkybė. Karas užklupo daug lietuvių darbininkų Prūsuose. Jie grįždavo į Rusiją per Tornio miestelį. 1914 m. rugpiūčio mėn. 7 d. buvo suorganizuotas Petrapilio lietuvių komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpti. M. Yčas buvo to komiteto pirmininkas ir, tuo titulu remdamasis, gavo pasą.

Nuvykęs į viešbutį (Stadt Hotel), laišką multiplikavo ir pasiuntė į JAV lietuvių visuomenės veikėjams: Balučiui, Račkauskui, Šliupui, kun. Serafinui, kun. Žilinskui, J. Gabriui (kuris tuo metu buvo Amerikoje) ir dar kai kuriems inteligentams. Lydraštyje visi jie buvo prašomi dėl aiškių priežasčių šio laiško neskelbti spaudoje. Bet šitai nebuvo ištesėta.

Laiško turinys parodo, kad Lietuvių politikos centras dar neturi aiškaus nusistatymo dėl Lietuvos ateities, nes rašo: "sušaukti Londone Lietuvių konferenciją, kuri nustatytų geidžiamąjį ir, to laiko apystovų atsižiūrint, skelbtinąjį Lietuvos tipą, — savarankumas, nepriklausomybė — neutralumas (su karo immunitetu) protektoratu, federacija, plačiąja autonomija, kultūros autonomija, — kurį ir iškelti oficialiai". Nors laiškas neaiškus, taičau ir per miglotumą amerikiečiai lietuivai galėjo suprasti, kad laiško autoriai tikisi iš karo iškilsiančios laisvos Lietuvos.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. ban. dažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligonial priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telef. WAlbrook 5-5076

Res. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DDR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Streeet
Kampas 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šešt. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
Benčra praktika ir Alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., ponkt. 10 v. r. iki 9 v. v., šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867 Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šešt. 1—4 p. p.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos. Trečiadieniais uždaryta
Ligonius priima pagal susitarimą
WA 5-2017.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 5-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795. Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad tik susitarus.

Tel. RElIance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad ir penkt. nuo 1—4 p. p., 6-30-8:30 val. vak. Šeštad. 1-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Rez. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PRospect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namų: Beverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadienį — uždaryta.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p., išskyrus trečiadienį.

Tel. ofiso HE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p.p. ir 6-8 p.p
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryte ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, kelčia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždara; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 popiet.

Rez. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RElIance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. tik 1-3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Offiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA ir MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 p. p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.
Šeštad. nuo 2 iki 4v Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. ryto iki 2 v. p.p. 6-7 v.v.

Religinė ar pamaldi poezija?

Iškarpa iš simpoziuminės temos

LILĖ TUMOSAITĖ

Tur būt, jokiu kitu atveju autorius tiek savęs neišstato nepasisekimo pavojun, kaip rašydamas religinės tematikos ribose. Gal nevieną, dvasine puse susirūpinusį studentą, suerzina profesoriai, kurie, kalbėdami apie poeto veikalus, pastebi, kad, lyginant jo religinės temos posmus su sekuliaristiniais, antrieji yra daug geriau pavykę. O dar pikčiau pasidaro, kai pradedi vienus ir kitus nagrinėti, ir esi objektyvaus fakto verčiamas pripažinti, kad neretai religinės temos eilėraščiai yra tikrai silpnesni. (Skliausteliuose gal galima pažymėti, kad panašaus likimo dažnai susilaukia ir patriotinio motyvo eilėraščiai.) Taigi, lieka klausimas: kodėl?

Atsakymų gali būti dvi rūšys

Pirmu atveju, poetas, apimtas dvasinio pergyvenimo, leidžia jam išsiveržti jo neapvaldęs, nekontroliavęs. Rezultate — eilėraštis yra tikrai nemeluotas ir nuoširdus, tačiau forma - technika nukenčia. Tuo atveju, labai nesąmoningai poetas paaukoja techniką jausmui. Žodžiu, trūksta pusiausvyros tarp perduodamos minties ar jausmo ir perdavimo priemonės.

Antru atveju poetas vardan idėjos, gražios religinės minties save tarsi prievartauja, nes jo vizija, jo pergyvenimas neatitinka perduodamai minčiai. Autorius pasidaro propagandistu, skelbiančiu kilnią idėją, kuri tačiau dar nėra taip giliai įsišaknijusi jo dvasioje, kad taptų poeto kūrybos bei įkvėpimo šaltiniu.

Atsiskleisti iki dvasinio nuogumo

Religinėj tematikoj poetas yra verčiamas atsiskleisti iki visiško dvasinio nuogumo. Jis negali rinktis, kas tiktų ar netiktų sakyti, kas bus vienaip ar kitaip suprasta ar nesuprasta — jis gali rašyti tik tai, kuo jis — poetas — yra, nes religinė poezija yra tik jo — vieno individo — atsigręžimas į savo gyvą ir be galo asmenišką Dievą. Kaip kiekvienas šventasis ir mistikas Dievą įžvelgia kitokį ir kitaip Jį pergyvena, taip ir kiekvienas poetas. Jo religinė poezija turi plaukti iš tylos, iš mąstymo ir susitelkimo ties Dievo paslaptimi. Tai yra būtina, kad Dievas jam būtų asmeniška Būtis, ne vien šaltas teologinis faktas. Gi be asmeniško Dievo centre, religinė poezija slysta tik į "pamaldžią" poeziją. Tokia "pamaldi" poezija dažnai verčiasi gausiu sentimentalumu, prozaiškais arba jau seniai nunešiotais religiniais vaizdais, skolintais iš Šv. Rašto ar šiaip religinės simbolikos. Dėl šio paviršiaus mes dažnai esame linkę sumaišyt pamaldžią poeziją su tikrai religine, nes nepastebim tos simbolikos lėkštumo. Nepastebim, kad mes — skaitytojai — daugiau priduodam tam simboliui prasmės negu pats poetas. Kitaip tariant, problema dar neišspręsta iškėlimu vaizdo ar simbolio, kaip kokios formos, į kurią skaitytojas supils vienokią ar kitokią tešlą. Poetas turi atskleisti žmogaus ir Dievo santykių pasaulį.

Žmogaus sudievinimas ir Dievo sužmoginimas

Todėl ypač modernioj poezijoj tenka dažnai nustebti, kai per beveik grynai "neutralius" vaizdus (jeigu taip galima išsireikšti) yra išgaunamas giliai religinis, dvasinio pergyvenimo perdavimas, nes jaučiamas be galo gyvas žmogaus dvasinis šauksmas. Gi priešingas kraštutinumas randamas veikaluose, kurie, pasisavinę religinius vaizdus, jų centre pastato žmogų. Vietoj atsigręžęs į Dievą ir žmogaus santykį su Dievu, poetas atsigręžia į save, į žmogų. Šitam pailiustruoti pavyzdžių galėtume rasti ypač dramoj. Pvz. Archibald Mac Leish **J. B.** Jobo drama išimama iš jos pilnojo konteksto ir sprendžiama grynai žmogiškoj plotmėj. Panašiai Škėmos **Žvakidėj** Kaino ir Abelio problema prasideda ir pasibaigia su žmogaus psichologija, išjungiant jo gilesnes dvasines šaknis. Iš esmės tai nėra blogai — gal kiek netikslu, — tačiau tos dramos negali būti laikomos religiniais veikalais. Poezijoj ši problema iškyla tada, kada poetas sudievina žmogų arba sužmogina Dievą: rezultate — poetas rašo himną žmogui, arba dialogą su savimi.

(Nukelta į 7 psl.)

Giedrė Žumbakienė — Angelas (keramika)
Iš lietuvių religinio meno parodos Chicagoje

GIOVANNI PAPINI

Ligi viršūnės, ligi paskutinės

Giovani Papini

Giovanni Papini apie save

(Ištrauka iš "Un Uomo Finito")

... Aš norėjau išsivilkti ir atsižadėti — grįžti prie to tobulo nuogumo, prie tos gąstaujančios laisvės, kuri apibūdina radikalų bei visuotinį ateistą. Ir kuomet man atrodė, jog esu visai nuogas, kad šios žemės kančios bei mintys jau nebe mano, aš norėjau susikurti savitą pasaulį. Ir tatai dvejais būdais: su dvasios galingumu ir fantasto iššaukimu — su valia ir poezija.

... Aš negalėdavau pakęsti literatūros — šis žodis many sukeldavo pasibiaurėjimą, visą tai, kas neteisinga, perdaug dailu, nuduota, pritaikyta ir padabinta. Karštai mylėdamas kai kuriuos mirusius poetus, jutau nenugalimą antipatiją tiems, kurie sau sumeta eilėraščius, noveles bei romanus kitų pasilinksminimui ir savajai naudai.

Filosofija man atrodė prakilnesnė ir aukštesnė už meną. Tačiau pati filosofija mane privedė prie meno. Kad išreikščiau kuo aistringiausiai ir kuo būdingiausiai kai kurias savo mintis, išrinktas vaizdų nesuvaržytam panaudojimui, bandžiau mito formą; iš mitų traukiau legendas, pradėjau kurti pasikalbėjimus bei regėjimus ir netrukus įtraukiau kalbančius tipus, sukurtus iš poezijos ir padavimų, kurie ūmai pradėjo gyventi savarankiškai, reikštis kitokia kalba, maišytis kituose nuotykiuose. Po lyrinio išsiliejimo aš likau savotiškoj dviprasmybėj, vos tesuvokdamas tikrąją savo apysaką — ir mintis, kuri sudarė tikslą bei visumą, tapo viena iš pirmųjų pagrindų, pašvęstų fantazijai. Tas mano minties nekantrus grobstymasis, tie kartūs iliuzijų išsklaidymai, tas mano apaštalavimo smarkumas liko geriau ir svariau išreikšti šituose neaiškiuose, poetiškuose kūriniuose. Ir tokiu būdu aplink mane susitvėrė be mano pastangų visas fantastiškas pasaulis, priešingas realiam pasauliui, kur aš galėjau pasitraukti, apverkti ir paminėti, kur aš pats likau šeimininkas ir karalius be jokių įstatymų...

SOLO

Vienišos vasaros, iškovotos virš piktybės,
Kai kūnas, ištiestas ant sriautingo šlaito,
Prasmego darnioj žemėj, skardžioj tylumoj
Ir vakarų vėjo dvelkime.

Dabar jaučiuos toli jau nuo visų,
Be jokių aistrų, be žmogiškų santykių,
Ištremtas į sunaikintus savo metus,
Mirusių mirtį seku.

Visos meilės galop jau baigtos,
Dabar tampu iširusių širdžių manta
Bei trumpų žiaurumų, panaikintų gailesčių,
Sukilimų išblaškyta saviraida.

Prisiminimas man pasirodo kaip ateitis,
Blogai supinta ant kraujuotų kasų,
Kaip žaizda, kuri pirmąją naktį
Pavojingai noksta piktuose šešėliuose.

Žemynas gležnų debesų, kuris,
Vos tik atskilęs nuo tingių ledynų,
Plaukia virš kalvos viršūnių
Lyg miręs, iškeliaujantis kraštas.

Geislus nerimastis pažadėto dangaus,
Kur senovinis užgynimas jau nebeviešpatauja.
Kad tik man būtų suteikta viena aušra
Kaip balandžiui lėkti iš savos pastogės.

OTTAVA POESIA

Baltasis sąsiuvinis, dienos aušra,
skaistus skaičiavimas, pirmasis lakštas —
tenebūna kalbos apie sugrįžimą
ligi viršūnės, ligi paskutinės.

Skaistusis švelnių lapų žalumas,
vasarošiltis dainų kvapas palei takelius,
atsiteisia už mano didybę,
pavydo apvainikuotą.

Niekuomet kaip kad šio rytmečio naujažangoj,
su naujais širdies kūjais, su žingsniais,
kelias, kurį kūnas atranda
tarp dvilypių akmens mūrų.

Žygiuoju akimirksnio stumtelėjimais:
apsidairau aplink — šeimininkas tyruose;
drevėtoj tylumoj klausau savęs,
kalbančio įtikinančiai ir atvirai.

Galop ir amžinai — vienišas;
patenkintas, lieknas, nuorūką laikydams burnoj,
virš tikrovės ir paprastumų
einu, kur niekas manęs neliečia.

Į kiekvieną daiktą žvelgdamas, keičiuosi:
tampu mūro šešėliu, šviesuolių šviesa —
kvėpuoju saulę ir ją apkabinu,
nesibijodamas, kad ji mane išsekintų.

Aš pats tampu mylėtasis ir mylintis,
bučiuoju lūpom lūpas, paspaudžiu ranką
su degančia ranka, užvaldau save visą,
nieko nenuduodamas.

Mes jau nebe porelė — esu vienas,
pagimdytas savosios meilės;
esu tas, kurs nieko neieško
kurs beveik sotus savo šėlimu.

Netekus vaizduotės paguodoj,
nebėra žvilgsniui akiračio,
ant žemės, tapusios mana,
viskas uždaryta smilkiny.

Dangiški oro paglostymai ties mano veidu,
degantys nuo maištingos valios,
duoda išjuoktam plėšikui
paskutinį didenybės smūgį.

Bet kuomet, dienai vakarėjant,
nuvargęs ir sušalęs atrandu duobę kely,
šešėliuojančių alyvų grįžime
esu liūdnasis vargšas, į kurį nieks neatsigrįžta.

Iš italų kalbos vertė **Povilas Valšvila**

GIOVANNI PAPINI gimė Firenzo 1881 m. sausio 9 d. Jaunystėje Papini pats vienas mokėsi ir pradėjo tą žurnalistinę veiklą, kuri paskui padėjo jam svarstyti tūkstančius problemų. Nuo 1900 iki 1902 lanko Istituto di Studi Superiori kaipo laisvas klausytojas. Po to duoda spaudai savo "Teoria Psicologia dellt Previsione". Dėsto kurį laiką italų kalbą, dirbdamas antropologijos muziejuj Firenzoj knygininku. 1903 įsteigia "Leonardo" ir susidraugauja su Soffici, Vailati ir Corradini, tapdamas pastarojo "Il Regno" vyriausiu redaktorium. Šis laikotarpis atžymi patį atkakliausią polemišką Papinio gyvastingumą. Pirmojo pasaulinio karo metai iššaukia jame dvasios kovą, kurios įkvėptas po to kiekvienoj knygoj, pradedant garsiąja "Storia di Cristo", kuo aistringausiai skelbia katalikybės išpažinimą. Pastaruoju pokario laikotarpiu, paralyžuotas ir aklas, vis nepailstamai darbuojasi, rašydamas iki pat mirties, kuri ateina 1956 m. liepos 8 d.

NUTERIOTOS DAUSOS

Havajų salų portretas

VALERIJONAS JAKAS, Chicago, Ill.

Šį kartą supažindinsim "Draugo" skaitytojus su Havajais — 50 JAV valstybe, kurią per čia taip mėgstamus apklausinėjimus net 20 mil. amerikiečių pasirinko atostogoms pirmąja vieta. Taip pat ir Europoje 1958 m. per Briuselio parodą net 10 mil. europiečių reiškė tokį pat pasirinkimą. Europiečiams Havajų populiarumas sukeliamas per amerikiečių kariams įsteigtas A. Forces Radio and Television Service ir per AFN siųstuvus, iš kurių transliuojama Havajų muzika ir dainos, vadinamos "Hawaii Calls". Šių transliacijų pradžią Honolulu mieste 1935 m. yra davęs Webley Edwards. Šios transliacijos yra susilaukusios tokio pasisekimo, kad tapo vienos iš populiariausių radijo programų. Gyvenant JAV dažnai girdima Havajų muzika ir dainos, bet per įvairius kelionių biurus ir informacijų centrus per metus išplatinama dar apie 1 milij. brošiūrų, kuriose Havajai reklamuojami kaip Ramiojo vandenyno dausos, žemiškasis rojus. Reikia pripažinti, kad turizmo organizatoriams sekasi patraukti turistus Havajuosna dėl jų gražaus ir įvairaus gamtovaizdžio, švelnaus klimato, patogių ir modernių viešbučių bei restoranų, patrauklių pramogų ir havajiečių draugiškumo. Čia atvykęs, turistas pajunta ne tik rytietiškos mistikos, bet ir senųjų Havajų dvasią moderniose gyvenimo sąlygose. Havajai, neturėdami nei anglies, nei alyvos, o pagrindines pajamas surenka iš ananasų (120 milij. dol. į metus), iš cukraus (150 milj. dol. į metus). Dar 1/5 gyventojų gauna atlyginimus, dirbdami kariuomenės bazėse, o 100 milij. dol. į metus atplaukia iš turizmo. Todėl grupėmis atvykstančius turistus havajiečiai pasitinka ne tik su orchidėjų, gvaizdikų ir kitokių žolynų vainikais, bet kartais net ir su bučkiu.

Salos, gėlės, klimatas ir moterys

Turistai, leisdami pinigus, nori ką nors naujo ir įspūdingo pamatyti. O Havajai yra vienintelė šio krašto jungtinė valstybė, kuri yra grynai salynas. Visą valstybę sudaro 8 vulkaninės kilmės salos. Iš jų 7 yra apgyvendintos. Visame salyne gyvena tik apie 600 tūkstančių gyventojų. Dar į šiaurės vakarus yra apie 50 mažų salų ir salelių, vulkaninės ar koralų kilmės. Tos salos yra paukščių rezervatai, todėl vadinamos paukščių salomis. Taip pat Havajai yra vienintelė šio krašto valstybė su švelniu - atogrąžiniu klimatu, kuris, rodos, ne tik "pasaldina kaulus", bet tokiame klimate turistas išgyvena ir laiko tėkmės sustojimą, ir palinkimą į svajingumą. Sieloje pražysta džiaugsmas ir kartu nutrūksta ryšys su paliktuoju pasauliu.

Vidutiniška temperatūra čia sukasi apie 71° F. žiemą ir 78° F. vasarą. Klimatas yra vienas iš pastoviausių. Havajiečių kalboje nėra visiškai žodžio oras. Tokiame klimate ne tik sveika gyventi žmogui (vyrų gyvenimo vidurkis Havajuose yra 69½ m., o moterų 73½ m., o žemyne vyrų vidurkis 66½, o moterų 73 m.), bet tokiame klimate, be pa'mių, auga dar įvairių gėlių, žydinčių krūmų ir medžių, kurie išpuošia salas ir padaro gyvenimą dar jaukesnį. Havajuose auginamos orchidėjos tokiais kiekiais, kad jomis užpilama viso JAV ir net kitų kraštų rinka. Havajuose ir patys gyventojai yra vienas įdomumas. Čia gyvena įvairių rasių ir įvairių tautų mišinys. Dabar daugumą gyventojų sudaro japonų rasė — 32%, baltoji rasė — 30%, filipinų — 11%, kinų — 6% ir 2% tikrųjų havajiečių. Likęs gyventojų procentas daugumoje yra naujoji rasė, kuri susidarė per mišrias vedybas. Etnologai jau yra suradę naujoje rasėje net iki 64 skirtingų rasių ir tautų kraujo įmaišų.

Visų įdomiausi yra jau nykstančios havajiečių padermės atstovai. Ūgiu jie vidutiniško dydžio, tamsiais plaukais, didelėmis akimis. Ypatingai gražios ir patrauklios jų moterys, su ilgu kaklu, stambiais antakiais, kurios nešioja ilgus, kartais net iki juosmens, plaukus. Mėgsta jos įsegti hibiscus žiedą dešinės galvos pusėje. Pasižymi elegancija ir gražia laikysena, kas derinasi su švelniu salų klimatu. Moterys juda ir vaikščioja vikriai, rodos, būtų be kaulų. Todėl ir jų šokami hula šokiai, tik su rankų ir kūno judesiais, yra labai mėgstami turistų.

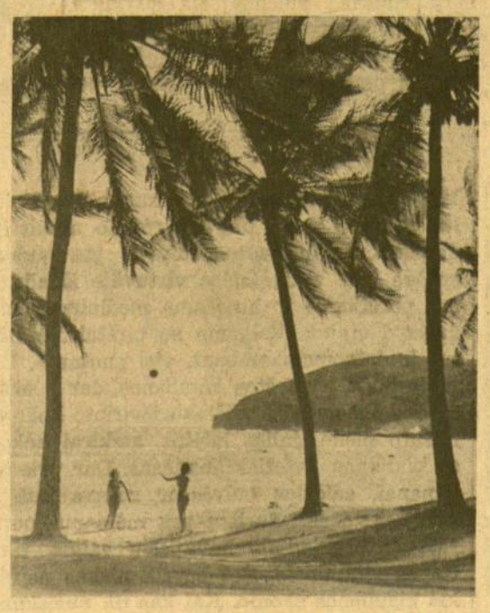

Hanauna įlanka Oahu saloje — idiliškas atogrąžinio pasaulio kampelis

Honolulu atrodo užsienietiškai

Lengendos, iliuzijos ir pasakojimai Havajus padaro pasakiškais, bet realybėje Havajai jau seniai yra pasikeitę, paliesti išorinio pasaulio. Tik dabar kyla sąjūdis inteligentų tarpe tyrinėti ir senovės havajiečių gyvenimą, jų papročius, rinkti darbo įrankius, tautosaką. Havajų liaudis smarkiai veržiasi į ateitį ir nori matyti savo salos išvystytą aukštą ekonominį gerbūvį. Ypatingai Havajams turėjo lemiamos įtakos Antras pasaulinis karas. Tuomet salos buvo nusėtos kariuomenės stovyklomis, paplūdimiai aptverti spygliuotomis vielomis, milijonai kareivių perėjo apmokymo ir kitokias pereinamas stovyklas, keršinant japonams už klastingą Pearl Harbor užpuolimą. Nuo to laiko dingo Havajų uždarumas nuo JAV ir likusio pasaulio. Dausos ar žemiškasis rojus dingo jau tuomet, kai britų navigatorius ir tyrinėtojas kpt. Cook surado šias salas beveik prieš 300 metų, o po 42 m. atvykę misionieriai išmokė havajiečius produktingai dirbti. Nuo to laiko jau ir havajiečiai pradėjo savo prakaitu uždirbti savo kasdieninę duoną. Sprausminių lėktuvų amžius dabar Havajus visiškai suartino su likusiu pasauliu. Lėktuvai į čia per 5 val. atskrenda iš Californijos. Ir kas dar tikėsi, čia besilankydamas, atrasti trobeles su šiaudiniais stogais ar hula šokėją, sėdinčią po medžiu, tai tas smarkiai nusivils. Žinoma, havajietės čia dar šoka hulą, havajietės šypsosi ir juokiasi kaip ir anksčiau, bet tą jos jau atlieka kaip samdomos artistės. Be savų šokių jos dar moka Tahiti, Naujosios Zelandijos ir kitokius šokius.

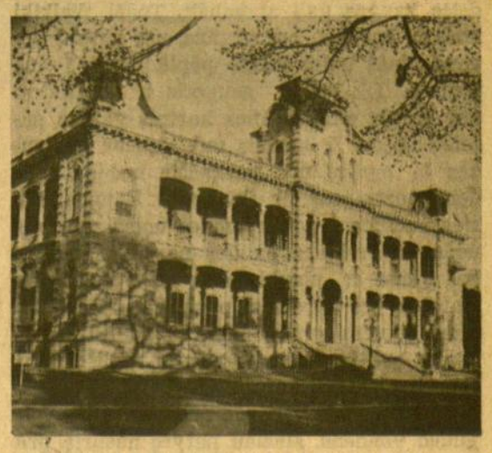

Anksčiau buvę Havajų karalių rūmai.. Dabar čia yra valstybės kapitolis. Juose galima pamatyti restauruotą sosto kambarį.

Honolulu ir karalių rūmai

Nežiūrint, kurion salon turistas norėtų vykti, bet visuomet jam teks nusileisti Honolulu aerodrome. O čia jau reikia persėsti į kitus lėktuvus. Taip pat, jei plaukiama laivu, tai teks išlipti Honolulu uoste. Dar ir dabar Matsonia laivai čia yra iškilmingai pasitinkami su orkestru, hula šokiais ir vainikais. Aerodromas nuo kitų miestų skiriasi gražiu išplanavimu su rožinės spalvos pastatais, gėlynais, žalumynais. Vakare uždegami fakelai. Yra vietų žaidimams. Atsiradęs Honolulu mieste, pasijunti, kad esi moderniškame mieste su 330 tūkstančių gyventojų, su visais šio amžiaus būdingais triukšmo kėlėjais — gausiais automobiliais ir autobusais. Vienu atžvilgiu Honolulu yra

(Nukelta į 4 psl.)

Nuteriotos dausos

(Atkelta iš 3 psl.).

moderniškas, bet kitais atžvilgiais labai originalus.

Sunku būtų JAV surasti kitą miestą su tokia žavinga romantika. Čia yra tik vienintelis toks pastatas visose JAV — tai karalių rūmai. Tie rūmai yra jau matę daug džiugių ir liūdnų momentų. Kai tuose rūmuose karaliavo Havajų karaliai, britai, prancūzai ir dalinai rusai bandė visokiais būdais Havajus pasigrobti. Bet beveik prieš 65 m. Havajų karalystė pasibaigė. Paskutinioji karalienė Liliuokalani, išviešpatavusi tik 2 metus, turėjo pasitraukti nuo sosto. Kivirčai tarp cukraus plantacijų savininkų ir vietinių privedė prie to, kad Havajai tapo JAV teritorija, o prieš 5 metus ir valstybe. Karalienė, pasitraukusi nuo sosto, dar ilgai gyveno. Mirė 1917 m.

Čia nematysi gatvėse ar pakelėse vaizdą gadinančių plakatų - reklamų. Taip pat čia yra pėsčiųjų pirmenybė, pereinant gatves. Matysi paauglius, basus vaikščiojančius gatvėse, ne dėl batų neturėjimo, bet dėl patogumo. Kuriamos čia taipgi atgrąžinės mados iš įvairių, gėlėtų medžiagų. Drabužiai dėvimi lengvi, laisvi, kad prakaitas galėtų lengvai išgaruoti.

Populiarusis Waikiki

Visų geriausiai turistai jaučiasi Honolulu miesto dalyje — Waikiki. Bet ir čia jau įvyko dideli pasikeitimai. Dar karalystės laikais čia buvo tik pelkės su keliomis palmėmis, kuriose perėjosi antys ir kiti paukščiai. Kai kur matėsi trobelės su šiaudiniais stogais. Tai buvo turtingesnių havajiečių poilsio namai. Šiandien tose vietose mokama 50 dol. už kv. pėdą žemės. Viešbučių statyba vyksta dideliu tempu. Dar prieš dešimt metų čia buvo labai sunku išnuomoti kambarį Waikiki viešbuty, o pernai Havajus jau aplankė apie 250 tūkstančių turistų, iš kurių ¾ buvo apsistoję Waikiki rajone. Tai daugiausiai saulės ir vandens mėgėjai. Čia jie ištisas dienas praleidžia užgesusio vulkano Diamond Head pavėsyje. Ir aš čia praleidau keliolika dienų, maudžiausi perpildytame paplūdimyje, į kurį patenki be jokio mokesčio. Ir kartu stebėjausi, kodėl net 8 salos, net su 956 mylių pakrantėmis, turi tik kelis gerus paplūdimius. Dar toje pačioje saloje Oahu už 40 mylių nuo Honolulu yra kitas paplūdimys Makaha, o kitoje vietoje Tiara, bet kažkodėl jie nėra taip populiarūs.

Atrodo, kad Waikiki, nors siauras ir tik apie 1 mylios ilgumo, buvo ir bus populiariausias, nes yra labai saugus. Mat, tos 8 salos yra tik viršūnės buvusių vulkanų. O aplink tas viršūnes mėlynas jūros vanduo yra begalinė jūros giluma. Putojančios baltos bangos visa jėga atsimuša į buvusias lavos uolas, ir tokiu būdu maudytis yra labai pavojinga. Saugu yra tik ten maudytis, kur iš mirusių sukalkėjusių jūros gyvūnų karolų susidarė povandeninės uolos, į kurias didelės bangos gali atsimušti. Todėl Waikiki nors ir apviliąs, bet negilus, nes koralų povandeninės uolos saugo paplūdimį toli nuo pajūrio. Tik reikia saugotis ir neatsistoti ant koralų akmenų, nes kartais galima sužeisti kojas. Ir kartais nubridęs ar nuplaukęs ¼ mylios nuo pakraščių ir būni vandens apsemptas tik iki pečių. Bangos, kurios sudūžta į povandenines uolas, yra vienodos ir švelnios, puikios ne tik maudytis, bet tinka ir plaukiojimui su specialiomis lentomis bei laiveliais, panašiais į baidares. Šitas sportas yra populiarus ne tik Havajuose, bet ir Santa Monicoje, Californijoj. Daugiau patyrę kartais su lentomis išplaukia į pačią jūrą ir nardo per kalnus banguojančio vandens. Mažiau patyrę nusiiria prie povandeninės uolos ir laukia, kol jūros banga į juos atsimuša, ir tada kartu su banga plaukia kartais net 30 mylių greičiu per valandą. Šiame sporte reikia patyrimo išstovėti ant lentos ir išlaikyti pusiausvyrą, nenukrintant į vandenį. Šeštadieniais ir sekmadieniais prie turistų prisijungia ir Honolulu miesto gyventojai, kurie yra patys geriausi sportininkai. Besimaudydamas dienos metu, gali grožėtis neaprėpiamų vandenynų horizontais, o vakare čia dar gražiau. Kai saulė pradeda leistis, mėlyno vandenyno atspindys keičiasi į rožinę ir violetinę spalvą. Prie viešbučių uždegami fakelai. Tada šviesos pajūryje blykčioja kaip šv. Jono vabalėliai. Netrukus pasirodo sidabrinis mėnulis banguojančioje jūroje. Girdisi, kaip jūros bangos daužosi į krantus. Tai iš vieno, tai iš kito viešbučio pasigirsta havajiškos gitaros ir dainų garsai. Daromi vakariniai pasivaikščiojimai pagrindine Waikiki gatve. Čia daug parduotuvių. Iš vainikų pardavėjų būdelių sklinda gėlių aromatas. Didžiausias judėjimas vyksta Tarptautinėje rinkoje. Šioji užima didelį plotą ir yra nusėta įvairių tautų restoranais bei dovanų parduotuvėmis.

Dalis iš šimtų rūšių išauginamų orchidėjų Didžiojoje saloje, Hilo miesto apylinkėje

Vulkanai dar veikia

Ne visi turistai yra tik vandens ir saulės mėgėjai. Gera jų dalis stengiasi susipažinti plačiau su Havajų istorija, menu ir gamta. Žinoma, ne visiems galima tai padaryti, nes, atvykę grupėmis, dažnai būna pririšti prie Honolulu. Nežiūrint to, apie ¼ turistų pereitais metais visai nesustojo Waikiki arba tik labai trumpam laikui. O kiti tik pasikeitė lėktuvus Honolulu areodrome ir išskrido į kitas salas. Kitose salose mažiau triukšmo, daugiau erdvės. Pavyzdžiui, antras didumo atžvilgiu miestas Hilo, Didžioje saloje, turi tik 30 tūkstančių gyventojų. Jis, palyginti su Honolulu, yra toks ramus, kad net pasijunti čia besąs lyg didelėje plantacijoje. Hilo yra orchidėjų auginimo centras.

Tikrajam Havajų pažinimui lankymasis kitose salose yra būtinybė. Havajų žinovas ir novelistas J. A. Michner pataria būtinai pamatyti Didžioje saloje vulkanus žiemos metu, kai jų viršūnės yra padengtos sniegu. Taip pat ragina pamatyti Mauna Loa ir Kilauea išsiveržimo metu, nes tie vulkanai, vieninteliai Amerikoje, yra dar veiklūs. Žinoma, tik sunku numatyti, kada jie pradės spiaudyti lavą. Mauna Loa paskutinį kartą buvo prasiveržusi 1950 m. Iš jos kraterio lava liejosi 23 dienas. Kilauea paskutinį kartą savo pyktį buvo parodžiusi 1959 m. lapkričio mėn. ir padarė 5 milijonus nuostolių. Maui saloje būtina pamatyti prie Lohainos, saulei leidžiantis, iš jūros grįžtančius laivus. Molokai saloje įspūdingas vaizdas yra regėti tūkstančius krioklių, po lietaus ieškančių vagos uolose. Kauai saloje popietinės saulės apšviestus raudonus Waimea tarpeklius, Oahu saloje svarbiausia pamatyti įspūdingą vaizdą iš Nuuanu - Pali ir Honolulu miestą vakare, žiūrint i, Wilhelmina Rise. Dar primityvaus Havajų gyvenimo būdo galima užtikti kuriame nors žvejų kaimelyje. Tik blogiausia, kad labai maža dalis turistų turi noro plačiau su Havajais susipažinti.

Havajiškas kiaulės kepimas

Kiekvienas kraštas ir vietovė turi savo specialius ir garsius valgius. Salamanka, Ispanijoje, garsėja pieno paršiukais, Marseille, Prancūzijoje, žuvies sriuba — Bouillabaisse, tai ir Havajai be atgrąžinių vaisių, Macadamia riešutų ir geros pupelių kavos, turi luau valgį. Atvykstantiems su turistais grupėmis šis valgis yra jau įkalkuliuotas į kelionės kainą. Luau nėra vien tik valgio porcija, bet kartu yra tam tikra pramoga ir ceremonija. Pirmiausia specialioje krosnyje (imu) deginamos malkos. Į susidariusias anglis pridedama vulkaninių akmenų. Akmenys nuo žarijų įkaista iki raudonumo. Tuo pačiu metu visa kiaulė švariai išvaloma, nuskutama, vidus ištrinamas įvairiais prieskoniais. Tuomet kiaulės vidus pripildomas įkaitintais akmenimis. Visos keturios kojos surišamos kartu. Kiaulė dedama į metalinį tinklą. Žarijos uždengiamos įvairiais lapais. Tuomet kiaulė dedama į krosnį. Kartu pridedama saldžių bulvių, bananų ir kit. Po to viskas uždengiama lapais, maišais ir užpilama žemėmis. Po kokių 4—5 val. jau kiaulė su visais priedais iškepta. Kiauliena būna tokia minkšta ir sultinga, kad net pati atsiskiria nuo kaulų. Tik tinklas prilaiko mėsą nuo išbyrėjimo atskirais gabalais. Luau puotos dalyviai jau laukia susėdę prie stalų. Mėsa virtuvėje išdalinama porcijomis ir atnešama mediniuose induose į stalus. Valgoma su pirštais. Muzikai ir dainoms skambant, visi puotauja. Be tokiu būdu paruoštos kiaulienos, dar į lėkštę įdedama gabalas viščiuko, išvirinto kokoso riešuto piene, žalios lašišos, atskirai kokoso pudingas, šviežias ananasas. Dar prie to bananai, saldžios bulvės ir ružava košelė poi. Poi ne visų turistų yra mėgiama, nors tai yra pagrindinis havajiečių valgis, turtingas vitaminais. Bet beveik niekas nepeikia kiaulienos skonio. Kai kas tik nusiskundžia, kad dažnai ji patenka į stalą jau atšalusi.

Honolulu meno akademija — muziejus, pasižymintis gausiomis Rytų kolekcijomis

Integracija be ašarų

Kiekvienoje valstybėje galima ne tik paragauti skirtingų valgių, bet galima daug ko pasimokyti. Havajų salos gali būti pavyzdys didelėms valstybėms, kaip galima pasiekti integracijos be ašarų. Po misionierių atvykimo, Havajus užplūdo plantacijų darbams įvairių rasių ir tautų emigrantai. Visus havajiečiai priėmė, vienodai gerbė, nerūšiavo. Nereikėjo civilinių teisių įstatymų, nes nebuvo jokių rasinių ir tautinių neteisybių. Havajai jau karalystės laikais buvo paskelbę šūkį, kad žmoniškumas turi būti aukščiau tautiškumo. Šis šūkis dar ir šiandien sveikina einantį per vartus į Havajų universitetą. Havajuose kitas teigiamas bruožas, tai mokslo vertinimas. Čia beveik nėra nemokančių rašyti ar skaityti. Vienas prancūzų diplomatas Havajų gyventojus yra pavadinęs inteligentiškiausiais žmonėmis pasaulyje. Įdomu ir tai, kad, kai Japonija Antro pasaulinio karo eigoje buvo taip galinga, jog net kilo pavojus ir Havajams atsidurti japonų rankose, iš vietinių japonų kilmės gyventojų visai neatsirado norinčių japonams talkininkauti. Taip pat Havajų gyventojų "neįkaitino" kraštutiniai politiniai judėjimai, kaip komunizmas - bolševizmas, fašizmas, nacionalizmas, rasizmas, antisemitizmas etc. Toks sveikas įžvalgumas išgelbėjo Havajus nuo civilinių karų ir brolišku žudynių, kurių dar vis pasitaiko ir labai kultūringuose kraštuose net ir šiomis dienomis.

—o—

Baltų vietovardžiai iki Elbės

Po II pas. karo Europos vietovardžių studijos vis daugiau ir daugiau suranda naujų baltiškųjų vietovardžių, kur mes jų nė ne aukiame. Paskutiniu metu pasaulinės reikšmės kalbotyros žurnale **Zeitschrift fuer vergleichende Sprachforschung** 78 1963 126—146 psl. pasirodė Hermann Schall labai įdomus straipsnis **Berlin — ein slawo-baltischer Flurname.** Turiu pastebėti, kad autorius "slawobaltisch" terminą vartoja ne kokia bendros slavų ir baltų prokalbės prasme, bet kaip jis pats tai įsakmiai aiškina — tiems plotams, kur jis randa baltiškuosius vietovardžius, bet šiandien juose gyvena vėlesni ateiviai slavai, taigi grynai geografine, ne kalbotyrine reikšme, nors jis pats yra lingvistas. Ir Schall išnagrinėjęs vienašaknius su Berlynu (anksčiau * Burlin) įvairius vietovardžius, prieina išvados, kad šie vėlesnėse vakarų slavų žemėse sutinkami vietovardžiai sutampa su latvių **Burlini** (Talsių aps.) ir lietuvių **Burliūnais,** o jų šaknis neatskiriama nuo lietuvių k. žodžių **burlas** "purvynė, išmirkusi žemė", taip pat **purvas,** Purvynė ir t. t. Šios šaknies (Berlyno) giminaičiais laikomi ir lietuvių k. burliungė, burliūga, taip pat susiję su pelke. Toliau "purviniais" yra ir šios šaknies serbų ir kroatų k. žodžiai. Pati šaknis **bur-l-** esanti indoeuropiečių šaknies * bhr-: * bher- "nešti" giminaitė, taigi šiai Berlyno šakniai priklausą mūsų berti: birti; neatskiriamas tada ir mūsų **bernas** "nešiotas" (neštumo prasme). Toliau autorius padaro išvadą, kad Europos vietovardžių studijos teikia daug naujų duomenų priešistoriniai etnografijai ir etnogenezei ir Berlynas bei kiti vietovardžiai (mini jis čia kitą darbą, kur taip pat suradęs baltiškų vietovardžių iki pat Elbės) liudija, jog senieji baltai bus gyvenę gerokai toliau į vakarus, taipgi tarp Oderio ir iki Elbės, kur vėliau atsikraustė jau slavai. Šie praskleistieji tarp Elbės ir Oderio baltų vietovardžiai kelia ir naujų klausimų baltų proistorei. Juos bandant atsakyti, iškyla tokie visai nauji klausimai:

kiek baltiškieji plotai siekė prieškristiniais laikais į vakarus ir pietus nuo Vyslos (seniau Vikslos) žemupio;

kada baltai susidūrė su slavų banga, kuri juos pradėjo lenkti iš vakarų;

ar baltai iš seniau buvo **sateminė** kalba, o gal tik vėliau sateminizuota, kai susidūrė su seniau čia gyvenusiais neindoeuropietiškos kilmės žmonėmis, kurių dar daugiau suvirškino slavai ir atbaigė savo sateminiškumą iki galui.

Tolimesni klausimai būtų, ar tarp Elbės ir Oderio sutinkami šiauriečiai nėra baltų kilmės, kuriuos vėliau atskiedė visai ne šiaurietiški slavai. Būdinga, kad ir Lenkijoje sutinkami šiauriečiai nėra slavų kilmės, bet greičiausia sulenkėjusių jotvingių palikuonys. Todėl visų tų klausimų nagrinėjimas ar kartais nepareikalaus ir vokiečių bei slavų mokslininkų persvarstyti tarp Elbės ir Dauguvos kai kuriuos proistorės ir tautų kilmės klausimus.

A. Mž.

● **Paroda apie Donelaitį Berlyne.** Rytų Berlyne, Valst. vokiečių bibliotekoje surengtoje parodoje apie Donelaitį ir jo kūrybą, be reikiamų eksponatų neapsieita ir be tipingos propagandos. Ketvirtame skyriuje eksponuoti Lietuvos dailininkų paveikslai, vaizduoją kolchozų laukus, pramonę, miestus ir kt. Paskubomis buvo pasiųsta ir kitų rašytojų, lietuvių ir rusų kalbomis išleistų knygų. "Tiesos" bendradarbis Rytų Berlyne Leonas Stepanauskas laikraščiui net telegrafu pranešė (nr. 43, vasario 20), kad Donelaičio parodą lanką mokslininkai, studentai. Ją apžiūrėjo Čekoslovakijos studentų ir jaunų mokslininkų grupė, ties stendais buvo sustoję ir Berlyne studijuoją afrikiečiai studentai.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS. 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

DAŽYMAS IR DEKORAVIMAS
Vidaus ir lauko darbai.
ALGIMANTAS DIKINIS
Tel. 735-7338.
3613 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKUS AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
4318 S. Western, Chicago 9, Ill.
Sav. ST. ŠČERBA LA 3-1790

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarais pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

TAISOME
RADIJUS & TELEVIZIJAS
Teisingai ir pigiai
J & T RADIO-TV
4832 W. 14th St. Cicero, Ill.
Tel. 863-4666

Tel. GRovehill 6-7875
ALF. STANČIAUSKAS —
HEATING and COOLING
šildymų ir šaldymų įrengimas)
7304 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.

MOVING
Apdraustas perkraustymas
įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

4½% current dividend — 5% on investment bonus
4½% DIVIDENDŲ MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokame 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams pračjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

CIRCUIT T.V. AND RADIO SERVICE
sav. DAN LIUTIKAS
Ekspertai Visų Gamybų. GREITAS patarnavimas į NAMUS ar DIRBTUVĖJE. Garantuotos dalys ir darbas.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. PHONE: 471-2446

4.5%
ON INVESTMENT SAVINGS ACCOUNTS
DISTRICT SAVINGS dabar moka 4.5% už santaupas. Mes teikiame pilniausią finansinį patarnavimą visuose taupymo ir namų paskolų reikaluose. Skersai gatvės turime didelį kiemą, kuriame mūsų klijentai gali veltui pasistatyti savo automobilius. Mūsų turtas dabar viršija $26,000,000, o atsargų turime daugiau, negu $2,100,000.00. Dividendus nuolat mokame nuo 1897 metų.
ALBERT J. AUKERS
PRESIDENT
"Where people make the difference"
DISTRICT SAVINGS
3430 SOUTH HALSTED • CHICAGO 8, ILL.
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, 9-4;
Thursday, 9-8; Friday, 9-6;
Saturday, 9-1; Wednesday closed.

FRANK'S T.V. & Radio, Inc.
3240 S. HALSTED STREET
Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijos, radio, stereo aparatų.
Pardavimas ir taisymas.
Savininkai J. Bendoraitis ir P. Endzelis
Telefonas: CA 5-7252

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., VIctory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos

VLADĄ GRIGAITIENĘ PRISIMINUS

ALEKSAS KUTKUS

Tai buvo 1916 metais, kai mudu su Vlada susipažinom Petrapilyje, Rusijos sostinėje. Vlada dainavimą studijavo Imperatoriškoj konservatorijoj, žymios prof. N. Ireckos klasėje, aš gi buvau bebaigiąs savo studijas Liaudies konservatorijoj, G. Morskio klasėj. Susipažinom, norėdami paruošti porą duetų Lietuvos draugijos koncertui.

Pas N. Ireckąją Vlada tęsė studijas, kaip mezzo-sopranas. Bet jau tada ji man pasisakė, kad jos profesorė laikėsi nuomonės, jog mokinė turinti laisvas aukštąsias gaidas ir kada nors galėsianti pereiti į sopranus. Taip ir atsitiko.

Lietuvos operos kūrimo darbe

Rusijos revoliucijai siautėjant ir vykstant visuotinei gyvenimo suirutei, kai nebebuvo galimybės pasiekti Lietuvą, Vlada buvo įstrigusi Smolenske. Ten ji pradėjo vietinėje operoje dainuoti mezzosopraninės partijas. Lietuvių - rusų kovoms aprimus, pagaliau buvo pasiekta Lietuva. Kaip tik tuo laiku Kaune organizavosi opera. Vlada karštai įsijungė į organizacinį darbą, net užleisdama savo butą repeticijoms ir posėdžiams. Pirmajame — Traviatos — pastatyme Vladai rolės neatsirado.

Paskui, laikui bėgant ir operos repertuarui plečiantis, Vlada pajuto, kad dėl jos balso savybių mezzosopraninės partijos ėmė darytis jai per žemos. Tada ji, pasitreniravusi ir atsisakydama nuo žemutinio registro, pakėlė balsą iki pačių aukštųjų sopraninių viršūnių — tokiu būdu ji pavirto tikru dramatiniu sopranu, neprarasdama savo balso grožio, švelnumo bei galingumo.

Ideali Vagnerio operų pildytoja

Mūsų operai išbujojus, kai pas mus ėmė rodytis iš visos Europos žymių svečių dainininkų bei operų dirigentų, teko ir Vladai ir mums girdėti karštų pagyrimų jos balsui ir jos dainavimo mokyklai. Ypatingai ja žavėdavosi dirigentai iš Vokietijos, pažymėdami, kad ji galėjo būti ideali Vagnerio operų rolių pildytoja, kur, greta gražaus ir galingo balso, jos didingas ūgis labai atitiktų herojinėms rolėms. Esant gi Kauno scenai labai mažai, Vlada per visą savo sceniškąją karjerą labai varžėsi dėl savo ūgio.

Tuščios ir sunkios partnerių pastangos

Tik Kipras Petrauskas, ir tai įsidėjęs į apavus tam tikrus paaukštinimus, galėjo būti jai atitinkamu partneriu. Aš gi veltui mėgindavau su ja dainuodamas "paūgėti". Kartą, turėdamas su Vlada dainuoti Trubadūrą, pabandžiau panaudoti tuos "kulnus". Išdidžiai įžengiau į sceną, būdamas tikras, kad būsiu bent toks pat aukštas, kaip ir Vlada. Deja, vos prie jos priartėjau, pamačiau, kad jos nosis kyšo toli virš manosios! Tuščios buvo mano pastangos...

Statant operą "Žydę", Vlados meilės partneriu buvo J. Byra, mažiausias iš viso vyrų sąstato. Režisierius P. Oleka gudriai išsprendė ūgio klausimą: kad bent dalinai juodviejų ūgiai atitiktų vienas antram, be aukštų kulnų, Byrai ant galvos dar buvo uždėta aukšta kepurė (nuo galvos nenuimama per visą spektaklį). Be to, per karščiausius meilės duetus Vlada (Rachil) tvirtai sėdėjo kėdėj prie stalo, tuo tarpu kai Byra aplink ją "vaidino" įsimylėjusį.

Mudu su Kipru šioje operoj turėjom vaidinti Vlados tėvo (Eleazaro) rolę.

Šalia teatrinio darbo, mudu su Vlada abu dėstėm dainavimą Kauno muzikos mokykloj. Vlada tapo pedagoge beveik nuo pat mokyklos atidarymo, aš gi —nuo 1922 metų rudens, kai grįžau iš Rusijos (Sevastopolio, Kryme).

Vasaros prie Vidužemio jūros

Operos sezonams pasibaigus, aš buvau įpratęs atostogas praleisti Vidužemio jūros pakrantėse, kur visada buvo užtikrinta sausa, saulėta vasara, kur buvo galima nuodugniai išvalyti plaučius nuo užkulisinių ir sceninių dulkių. Pažinusi teigiamas manųjų atostogų išdavas, Vlada panoro pasinaudoti tuo pačiu, gaivinančiu klimatu. Daug kartų mes vykdavom į tąją Vidužemio jūrą, aš — su savo pirmąja žmona, Vlada — su dukrele Valyte (dabar Aleksandrūniene).

Vieną vasarą, artėjant Aidos pastatymui, Vlada taip rūpestingai kepinosi saulėje, kad po dviejų mėnesių pasidarė juoda, kaip tikra etiopė. Ji galvojo, kad jai nebeteks spektakliui nė specialiai dažytis. Vis dėlto, ėmus grimuotis, paaiškėjo, kad elektros šviesoje natūralus saulės nudegimas atrodė nenatūraliai. Teko šiek tiek šiuos gamtos dažus pataisyti.

Kartą, saulės vonias jau užbaigus, nuvykom į Monte Carlo laimės pabandytų. Vlada, pasidabinusi labai ryškių spalvų šilkine suknele, skaisčiai, tamsiai nudegusi, atrodė, kaip tikra kokios afrikiečių genties karalaitė. Vos mums lošimų salėj pasirodžius, pasidarė tikras sumišimas. Lošėjai ėmė kilti nuo stalų, norėdami išvysti šią nuostabią moterį. Dėl tokio pabrėžtino dėmesio Vlada pradėjo nerimauti ir nervintis. Todėl neilgai ten pabuvę, net laimės neišbandę, pasišalinom...

Elda Rundzaitis Šv. Mergelė
Iš relig. meno parodos Chicagoje

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Atsargiai ir pavyzdingai tvarkosi jau 40-ti metai. Nuo 1924 metų Chicago Savings laikosi sveikos investavimo politikos. Per 40 savo veiklos metų ji niekad nesustojo mokėjusi dividendus savo taupytojams. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią bet protingą santaupų administravimo politiką.

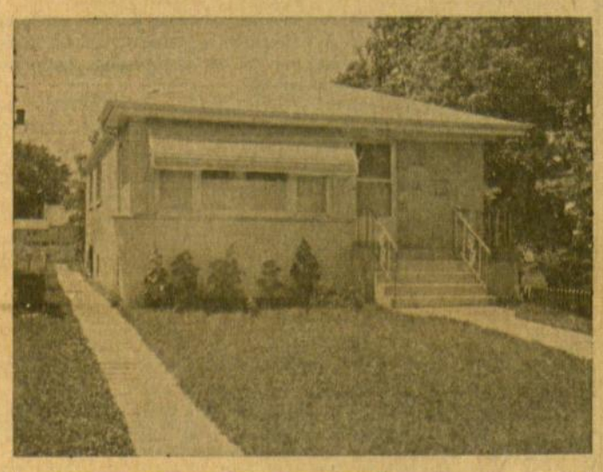

Dabar laikas pirkti arba statyti gyvenamus namus, kol kainos vėl nepradėjo kilti. Per paskutinius porą metų kainos žymiai sumažėjo, bet šis sumažėjimas yra tiktai laikinas. Žinovai tvirtina, kad ateinančiais metais kainos ir vėl pakils. Jos gali būti dar aukštesnės, negu buvo prieš porą metų. Chicagos Savings bendrovė gali padėti Jums įsigyti naują, gerą ir puikų namą. Viršuje esančiame paveiksle matomą namą galite pirkti jau pastatytą arba panašų namą galite užsakyti pagal savo planus ir nurodymus.

Paveiksle matome taupytojus darbo dienomis atvykusius į Chicago Savings įstaigą. Toki vaizdai įstaigoj matosi kasdieną. Žmonės čia ateina įvairiausiais reikalais. Be paprasto taupymo Chicagos Savings bendrovė teikia taupytojams įvairiausius patarnavimus. Pas mus galima depozituoti gautus čekius, apmokėti būtiniausias sąskaitas, įsigyti pašto ženklų, taupyti vaikų mokslinimui, senatvei, Kalėdoms, vakacijoms ir kitiems tikslams. Tūkstančiai naudojasi šiais patarnavimais Kodėl nepabandot jais pasinaudoti ir jūs.

CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ, 43 milijonų dolerių finansinė įstaiga, namus perkantiems ar statantiems žmonėms yra pilnai pasiruošusi duoti morgičių prieinamiausiomis sąlygomis, lengvais mėnesiniais išmokėjimais. Susidomėjusius kviečiame atvykti į Amerikos Lietuvių sostinės centrą — Marquette Parko apylinkę į CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĘ ir susitarti dėl paskolos.

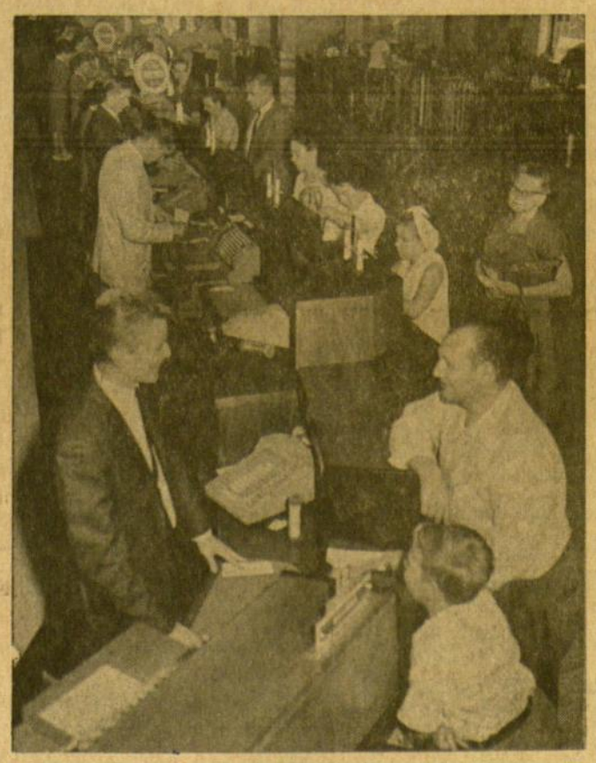

Chicago Savings bendrovės kasdieninis vaizdas darbo metu

Marquette Park — Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdingai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teiktl geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiškai. Chicago Savings bendrovė per visus 39 savo gyvavimo metus visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir niekad nėra mokėjusi mažesnius, kaip 3% dividendus, tuo tarpu kai daugelis finansinių įstaigų yra mokėjusios tik 2% dividendus arba net mažesnius.

Štai nariams teikiamas mūsų pilnas patarnavimas:

HANDY HOURS

Monday ..... 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday ..... 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday .... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday ..... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday .... 9:00 A.M.-12:00 P.M.

4 1/2%
Anticipated Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Kęstutis Zapkus
Iš lietuvių religinio meno parodos Chiiagoje

Etiudas žaliame fone (24" x 24")
O. Ščiukaitės nuosavybė

Dėmesio: nauja knyga vaikams!

D. Brazytės "Keturkojis ugniagesys"

ALĖ RŪTA

Šios knygos apibūdinimą pradedame reklamiškai, nes knygelė dar tik gimsta, dar jos nėra gyvos, susipažįstame su ja tik iš rankraščio ir iš piešinių - klišių. Bet norisi sušukti: Dėmesio! O dėl to, kad vaikų knygelės šiuo metu pas mus yra retas ir džiugus reiškinys. Reta gerų ir gražiai išleistų knygelių; džiugu, nes mūsų mažiesiems labai reikalingi lietuviški skaitiniai, kad vaikas galėtų lavintis gimtojoje tėvų kalboje, kad plėstų vaizduotę ir kad per skaitinių grožį pamiltų lietuvių kalbą ir savo tautą.

Idealistų darbas

Lietuviškų knygų leidimas, ypač jaunimo literatūros, yra mūsuose jau tik idealistų darbas. Ir tikėkite, tėveliai, žmonės, kurie "pagimdo" naują knygą, yra geros valios ir gerų tikslų žmonės, o ne pelno ieškotojai. Jei knygelė ir kaštuotų žymiai brangiau, negu panaši svetimų kalbų pramoginė knygutė, tai mums, lietuviams, ji yra dešimteriopai brangesnė kita prasme ir į ją sudėta daug daugiau meilės bei darbo, negu milijoninių tiražų amerikiečių ar kitų tautų knygelėse.

Nuotykio trauka

Su dideliu džiaugsmu vartau "Keturkojo ugniegesio" lapus, nes žinau, kad tai bus lietuvių vaikams įdomi, naudinga, juos lavinanti knygelė. **Danutė Brazytė - Bindokienė**, šio rankraščio autorė, atrodo, gerai pažįsta vaikų psichologiją ir žino, kas juos iš pirmų sakinių gali patraukti. Margo šuniuko gailus atsiradimas prie ugniagesių būstinės durų tuojau sukelia daugybę vaiko jausmų: vargšas šunelis! kaip jis ten atsirado? ką dabar tie vyrai su juo darys? ir taip toliau. Jaunas skaitytojas susidomėjęs vers puslapį po puslapio, pagautas tolimesnių šuniuko — Taškiuko — nuotykių ir išgyvenimų. Autorė sugeba ne tik vaizdingai pasakoti, bet ir iš pat pradžių supinti intrigą, kuri vyniojasi veiksmu, išmarginta spalvingais nuotykiais. Nuotykiai pagrįsti šuniuko "psichologija": Taškiukas bijo ugnies, jis gudriai slepiasi, kad išvengtų nemalonios kelionės, bet jis prisirišęs prie žmonių, kurie jį nuo bado išgelbėjo ir davė jam šiltą pastogę, pagaliau, šunišku instiktu jis pajunta pavojų, ir šuns gera širdelės mėgina gelbėti žmones... Savo teigiamomis ypatybėmis šuniukas nejučia veiks skaitytoją: o kaip aš daryčiau paklydęs? o kaip apsiginčiau nuo valkatų? muštis? — ne, neapsimoka su tokiais dičkiais, gelbėti? taip, reikia gelbėti kitus mirties pavojuje... Ir, svarbiausia, vaikas susidomėjęs seks, kas toliau: ar Taškiukas nežuvo pats, ar jis susirado ugniagesių būstinę... Tokia skaitytojo "trauka", kuri jaučiama "Keturkojo ugniagesio" pasakojime, yra nemažas autorės nuopelnas. Su džiaugsmu vartant šiuos puslapius, norėtųsi linkėti Danutei Bražytei - Bindokienei, kad ji daugiau tokių rnkraščių paruoštų jauniems lietuvių skaitytojams.

Kalbos problema

Knygelės kalba vaizdi, lengva ir gana turtinga. Be abejo, bus nemaža žodžių, kurių jauni skaitytojai nebus girdėję. Bet tai labai gerai. Tėvų ar mokytojų paaiškinti, tie "sunkieji" lietuviški žodžiai labai praturtins jauno skaitytojo gimtosios kalbos žinojimą. Yra kritikų, kurie nebenorėtų šių dienų vaikams lietuviškojo kaimo vaizdelių ar kitokių "sunkiai besuprantamų" žodžių bei vaizdų. Bet ar tuo pataikavimu vaikams mes patys nesiauriname jų kalbinio žinojimo ir apskritai lietuvių literatūros išeivijoje? Džiūstant šakoms, reikia medį dar dugiau laistyti, o ne jį apkarpyti.

Galėtume tik suabejoti, ar tinkamas autorės parinktas knygelės vardas. "Keturkojis ugniagesys" — du ilgi žodžiai lyg ir sunkoki ir nelabai spalvingi, kad priviliotų vaiką imti knygelę į rankas ir atsiversti. Esame tikri, kad, pradėjus skaityti, vaikas bus sudomintas.

Dailininkės įnašas

Bet knygelės vardą ir visus jos puslapius labai papvairina ir daug kur vaizdu paaiškina **Zitos Sodeikienės** iliustracijos. Tai jauna dailininkė, berods pirmą lietuvišką knygelę vaikams puošianti, bet užsirekomenduoja gana gerai. Ir viršelio, ir kitų piešinėlių (kurių knygutėje yra apsčiai) turinys nėra blankus ir statiškas. Kiekvienu vaizdelių Taškiukas lyg gyvas, jo nuotaikos vykusiai pagautos. Ugniagesių nuotaikos ir judesiai, valkatų šunų ironija ir grasinantis piktumas, miesto vienišos gatvelės, besiveržianti ugnis pro langą, išdidaus Taškiuko pakėlimas į ugniagesių komandos narius... Kiekvienams vaizdely matome veržiumą, veiksmą ir atitinkamo pasakojimo skyrelio nuotaiką. Dailininkė Zita Sodeikienė yra įsigyvenusi į vaizdžius knygelės autorės aprašinėjamus nuotykius ir įsijautusi į vaiko dėmesio kryptis. Dar nežinia, kaip techniškai tie žavūs piešinėliai bus į knygutę sutalpinti, bet **"Lietuvių Dienų"** leidykla (leidėjas **Antanas Skirius**), Los Angeles, Calif., reikia pasitikėti: ji yra išleidusi jau nemažą skaičių gražių knygų suaugusiems ir jaunimui.

Reikia džiaugiantis pabrėžti,

Jaunosios kartos pastanga

kad šios knygos autorė ir dailininkė yra jaunesnės kartos lietuvės menininkės; taip pat šios knygelės atsiradimu pasirūpino jaunos motinos - pedagogės, gyvenančios Los Angeles mieste: Dalilė Polikaitienė, I. Raulinaitienė, R. Jodelienė ir kitos. Dalilė Polikaitienė, nuoširdi ateitininkų ir kitų organizacijų veikėja Los Angeles, sielodamasi jaunimo skaitinių trūkumu, pati susirado autorę, dailininkę ir leidėją. Su kitų ponių pagalba ji persvarstė ir gerai įvertino tos knygelės pedagoginę ir meninę pusę, tada prisipraše leidėją Antaną Skirių finansuoti ir leisti šį leidinėlį be niekieno pagalbos. Ponas A. Skirius, Lietuvių Bendruomenės Los Angeles pirmininkas, jau ne pirmą kartą leidžiasi į tokius nepelningus reikalus. Štai ir yra pavyzdys privačios iniciatyvos, kuria galima kartais daugiau atsiekti, negu šimtais susirašinėjimų ir posėdžių. Tai yra Los Angeles idealistų iniciatyvos pavyzdys. Reikią tikėtis, kad išeivijos visuomenė iniciatyvą parems, o tada gal ši knygutė jaunimui ir nebus paskutinė iš tolimųjų vakarų.

Vaikai ir tėvai, dėmesio! D. Brazytės - Bindokaitės "Keturkojis ugniagesys" yra pakeliui į jus! Priimkite!

Didžiausią garbę padaro ne tas, kuris niekada nesuklumpa, bet tas, kurs suklupęs pakyla.

— Konfucijus

Nuomonė tai kaip vilnys — kuo daugiau jas stengiesi sumušti, tuo giliau jos įvaromos.

— A. Dumas

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

Bičiuliškumo ir literatūros meilės talka

Leidžiami mirusio Juliaus Kaupo raštai

Mirties realybės akivaizdoje bičiuliškumas, pagarba ir atminimas nesugrįžtamai iškeliavusiam įgauna didžiąją prasmę tik tada, kai jis pareiškiamas, nors ir žemiškomis formomis, bet su mūsų pačių gyvenimu neišnykstančiomis konsekvencijomis.

Mirusio rašytojo ir daktaro Juliaus Kaupo atveju jo draugams, pažįstamiems, visiems jo mokslo ir profesijos bičiuliams, visiems, kuriems velionis bent iš jo raštų yra artimas, dabar ir sudaroma proga savo jausmus velioniui pareikšti taip, kad intencijos pėdsakai lietuvių tautos kultūriniame gyvenime neišnyktų ir mūsų visų viešėjimui žemėje seniai pasibaigus.

Kalba čia eina apie Juliaus Kaupo raštus. Norima išleisti jų pilną pomirtinę laidą, kurion įeitų Juliaus Kaupo klasiškųjų pasakų pluoštas, anksčiau pasirodęs vardu "Daktaras Kripštukas pragare", prieš mirtį baigtas spaudai parengti jo novelių rinkinys, ryškesnieji straipsniai kultūrinėmis temomis ir literatūrinės vertės turį rašytojo laiškai.

Visam šiam užmojui realizuoti ir lėšoms telkti yra sudarytas komitetas iš artimųjų velionio bičiulių ir jo profesijos draugų: Valdas Adamkavičius, dr. Kazys Ambrozaitis, Kazys Bradūnas, Vitalija Bogutaitė, dr. Adolfas Damušis, dr. Juozas Girnius, Marius Katiliškis, dr. Vytautas Kavo'is, Kęstutis Keblys, dr. F. M. Kaunas, Algimantas Mackus, dr. Vytautas Majauskas, dr. Vytautas Mileris, Henrikas Nagys, Alfonsas Nakas, Alfonsas Nyka - Niliūnas, Kostas Ostrauskas, prof. Justinas Pikūnas, Liūnė Sutema, dr. Vytautas Tauras, dr. Jonas Valaitis ir Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto XX laida.

Šio komiteto vardu tad čia ir kreipiamasi į visus, kam tik mirusio rašytojo atminimas yra brangus, prisidėti pinigine auka prie Juliaus Kaupo raštų išleidimo. Įprasminkime savo talką kūrybinės amžinybės dvelkimu, pagarba mirusiam rašytojui ir meile lietuvių literatūrai. Aukas siųsti šiuo adresu: Valdas Adamkavičius, Tabor Farm, Sodus, Michigan 49126.

Juliaus Kaupo Raštams Leisti Komitetas

Dalykai, kurie yra aukštesni už pasaulį, paprastai yra niekinami, tačiau jie išlieka ir pergali.

Stifter

Lietuvių Apdraudos Agentūra
Įsteigta 1924 m.
K. J. MACKE INSURANCE CO.
2549 W. 71st St. PR. 6-3140
Apdraudžia namus, baldus, prekes, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertingus daiktus; asmenišką atsakomybę ir gyvybę, tvirtuose apdraudos įstaiguose.
Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu apdraudos reikaluose.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ ŠUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų Vlado Andrijausko priežiūroje.

Artistic Beauty Salon
2711 West 71st Street
Telef. HEmlock 6-1098
Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.
Val. 9 iki 6 v. vak., kitu laiku susitarus.

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL
SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YA 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Vėliausio stiliaus batai visai šeimai
3335 So. Halsted Street
Chicago, Illinois
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvitadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Dabar laikas siųsti
savo artimiesiems dovanas
VELYKOMS
ir tik per
CENTRAL PARCEL SERVICE, Inc.
Centrinė įstaiga:
220 South State Street
Telefonas WA 2-9354,
skyrius Marquette Parke
2618 West 63rd Street
Telefonas WA 5-2466
Dabar galite užsakyti per mūsų įstaigą automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus vietinės gamybos fabrikatus. Pas mus taipogi rasite gausų, tinkamų siuntimui, prekių ir maisto siuntinių pasirinkimą.
Užeikite, apžiūrėkite ir įsitikinkite patys.

Jau 17 metų pristatome siuntinius į Lietuvą VISADA LAIKU!

VYRIŠKI RŪBAI
SIUVAMI PAGAL JŪSŲ FIGURĄ, IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ
• KOSTIUMAI • PALTAI
• FORMALŪS RŪBAI • UNIFORMOS
Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje "SIMPSON" Companijos siuvyklose.
Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsieninių medžiagų.
NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS
6645 S. WINCHESTER AVE. CHICAGO 36, ILL., TEL. 925-5179
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo $80 iki... Kostiumai nuo $85 iki..,

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICCAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road **Tel. SEeley 3-4711**
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.
Stabdžių įdėjimas ir sutvarkymas.
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)
Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street **Chicago 29, Illinois**
GRovehill 6-7777

Skaitykite ir platinkite dienr Draugą.

Kultūrinė Kronika

● **Vytauto Tamulaičio knyga jaunimui išversta anglų kalbon.** Vyt. Tamulaičio apysaka jaunimui "Skruzdėlytės greitutės nuotykiai", Raud. Kryžiaus premijuota neprikl. Lietuvoje, yra išversta į anglų kalbą. Ją leidžia Manyland Books leidykla. Ta pati leidykla išleis V. Krėvės noveles angliškai. Įdėta — Skerdžius, Silkės, Išsibarė, Antanuko rytas ir Galvažudys. Jei leidykla negaus iš niekur paramos, tos knygos bus išleista labai mažas tiražas.

● **Dailininkų L. Vilimo ir K. Žilinsko sukiliminiai darbai jau Chicagoje.** Šiedu mūsų menininjau prisiuntė Čiurlionio galerijai savo kūrinius, vaizduojančius 1863 ir 1941 metų sukilimų epizodus. Pirmojo paveikslas rodo partizano mirtį, o antrojo vyr. sukilimo vadą Sierakauską su savo kariuomene.

Sukiliminės parodos darbams premijuoti jau sudaryta jury komisija. Čiurlionio galeriją joje atstovaus Viktoras Petravičius. Lietuvių dailės institutą — J. Daugvila, Lietuvių dailininkų sąjungą — J. Pilipauskas, visuomenės atstovas — prof. Pr. Čepėnas ir Menininkų klubo atstovas — arch. J. Mulokas.

Sukilimų temos dailės paroda atidaroma Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, balandžio mėn. 4 d.

● **Lietuvių rašytojai amerikiečių leidiniuos.** Short Story International balandžio mėn. numery įdėta Juozo Grušo istorija "A Trip With Obstacles", paimta iš "Selected Lithuanian Short Stories". Ją išskirtinai atžymėjo kaip linksmą istoriją iš Lietuvos. Gegužės mėn. nr. bus įdėta St. Zobarsko novelė "Palaima" (The Blessing) paimta iš knygos "The Maker of Goods". Short Story International yra kišeninio pobūdžio leidinys, kuriame spausdinamos įvairių tautų novelės.

● **Grafikas Romas Viesulas reprezentacinėje amerikiečių parodoje.** "The Print Council of America", labai aktyvi ir ne pelno pagrindais veikianti organizacija, yra sukomplektavusi trisdešimties geriausių Amerikos grafikų kolekciją, kuri šiemet, kaip kilnojama paroda, bus nuvežta į Europą ir į Rytų pasaulį. Kiekvieno iš trisdešimties grafikų čia bus rodomas tik vienas darbas. Tarp trisdešimties rinktinių yra ir lietuvis Romas Viesulas, kurio darbas parodos kataloge įvertintas — "Enclosed". 1963. Lithograph in color.

● **Lietuvis talkina amerikiečių leidiniui.** Dr. Vytautas J. Bieliauskas, vadovaująs Psichologijos katedrai Ksavero universitete, Cincinnati, yra vienas iš leidinio "Frontiers in Psychology" redaktorių. Šis kišeninio formato spausdinys, leidžiamas Scott, Foresman and Company, talpina pačius naujausius psichologijos skaitinius. Dr. Bieliauskas talkina čia vienam iš septynių šio leidinio skyrių, paskelbdamas jame savo straipsnius "Science and Philosophy" ir "Existencial Philosophy and Psychoanalysis".

● **Šilti V. Dineikos žodžiai, P. Kubertavičiui mirus.** Ilgametis mirusio akt. Petro Kubertavičiaus bendradarbis artistas Viktoras Dineika "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (nr. 8) parašė nuoširdų ir atvirą nekrologą - atsisveikinimą. Dineika nurodė į Kubertavičiaus atliktus vaidmenis jam gyvenant Petrograde, vėliau Vilniaus periode ir Kaune. Būdinga, kad Dineika beveik nutylėjo sovietiniais laikais atliktus Kubertavičiaus vaidmenis ir pabrėžė, kad visi teatro mylėtojai žavisi ir prisimena Kubertavičiaus suvaidintą Šarūną, Valdovą ir vaidmenis tokiuose veikaluose kaip "Aušros sūnūs", "Klasta ir meilė", "Amerika pirty", "Revisorius"

Grupė dailininkų, kurių kūryba yra išstatyta lietuvių religinio meno parodoje Chicagoje. Iš kairės: Elda Skapaitė - Rundzaitienė, Vida Krištolaitytė, Antanas Rūkštelė, Nijolė Adomaitė - Banienė, Adomas Varnas, Juozas Pautienius, Valentinas Ramonis, Giedrė Žumbakienė, Vladas Vaičaitis, Vladas Vaitiekūnas, Zenonas Kolba ir Mikalojus Ivanauskas. Nuotrauka V. Noreikos

PAMALDI AR RELIGINĖ POEZIJA?

(Atkelta iš 3 psl.).

Integruojant dvasią ir kūną

Kaip visa modernioji poezija, taip ir religinė poezija pasižymi ieškojimu, blaškymusi ir Jobo šauksmu į dangų. Tikėjimas nepanaikina viso gyvenimo netikrumo. Tuo atveju tikėjimas išjungtų poetą iš moderniojo gyvenimo ir jo įtakos. Gi sparti pažanga ir jos sukurti klausimai yra nemažiau aktualūs ir problematiški (gal net daugiau) tikinčiam kūrėjui, turinčiam integruoti dvasią ir kūną, negu tam, kuris gyvenime mato tik vieną plotmę: žemę.

Lietuvių religinė poezija, kiek teko, susipažinti, atrodo, turi tendenciją būti pranašiško pobūdžio. Gal ryškiausiai prieš akis stojasi Brazdžionis ir jo pranašo balsas, šaukiąs tautą į tikėjimą, į kovą. Tuo atveju poetas tampa lyg trečiuoju asmeniu, galinčiu atsitraukti ir kalbėti iš šalies.

Julijos Švabaitės "Vynuogės ir kaktusai" atneša daug asmeniškesnį religinės poezijos pavyzdį. Čia jaučiama gyvas žmogus, tiesiąs rankas į savo Dievą, į savo Kūrėją. Ryškiausiai gal jaučiamas kenčiančio žmogaus santykis su Dievu, kuris irgi kentėjo... Bet juk kančios ir skausmo simbolika visuomet randa gilesnį ir tikresnį atgarsį nei džiaugsmas. Gal todėl, kad kančios pergyvenimas yra universalesnis nei džiaugsmo.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENĖ

Nepaprasta draugystė

Po visos serijos filmų, perpildytų seksu bei kriminaliniais nuotykiais, po apsiplaukavusių Beatles televizijoje ir spiegiančios beatlemanijos, Walt Disney, šiemet laimėjusio televizijoje populiarumo tarp suaugusių ir paauglių pirmąją vietą, filmas **"The Incredible Journey"** yra lyg trokštančiam tyro oro siurbtelėjimas į užnuodytus plaučius.

Ar gali būti kas įdomaus apie katę ir dvejetą šunų? Bus tikrai sužavėti ne vien tik mėgstantieji gyvulius ir vaikai. Padorumo legionas labai taikliai filmą rekomenduoja ir išskirtinai atžymi, kaip aukščiausią pramogą **visiems.** Įtampos, nuolatinio skubėjimo ir kasdienių rūpesčių prislėgtas žmogus stebės šį filmą su miela šypsena ir jaučiamu palengvėjimu. Gi lietuvis ypač bus paveiktas. Nuostabiai puikios spalvotos fotografijos su nostalgija nukels jį į paliktus tėvų laukus. Prieš jo akis ekrane tiesis kiaulpienių ir ramunių žiedais nusėtos pievos, gubomis nukloti laukai, skaidriai sruvenąs upokšnis, o prie jo palinkę, lyg baltos nuotakos, berželiai; tai vėl sniegu dengti kalneliai su apšarmojusiom eglelėm ir pušelėm.

Filmą surežisavo Fletcher Markle pagal Sheila Burnford knygą. Pasakojami nuotykiai trijų "herojų", tarpusavy susigyvenusių, lyg tie garsieji muškietininkai — senstančio šunio Bodger, Siamo katės Tao ir medžioklinio šuns Luath. Kai šeima, su kuria jie gyveno, išvyksta Europon, jie buvo priglausti šeimos draugo, gyvenančio už 200 mylių. Šiam gi išvykus į medžioklę, jie suprasdami tik tiek, kad yra atskirti nuo tikrų namų, iškeliauja atgal per Kanados miškus, kalnus ir laukus. Daug nuotykių, įrodančių didelę draugystę, prisirišimą, artimo meilę, kovos su pavojais.

Gyvuliai taip puikiai išdresiruoti, kad visi trys galėtų būti nominuoti gyvuliams duodamai Patsy premijai (Picture Animal Top Star of the Year). Tačiau visas artistų sąstatas — žmonės yra kur kas menkesni savo vaidyba, negu toji puikioji gyvulių trijukė.

Premijuotos lietuvio kalvos

Jau kelintą savaitę Chicagos naktinių klubų centre "Surf" teatre yra rodomas filmas **"Hallelujah the Hills!"** Filmą kiekvienam lietuviui reikėtų būtinai pamatyti. Ne dėl to, kad jis buvo premijuotas Europoje, bet jau vien dėl to, kad jis yra lietuvio — Adolfo Meko — parašytas, suredaguotas ir surežisuotas.

Ar filmas visiems patiks — čia jau kitas klausimas! Jis yra eksperimentinis ir tikrai kontroversinis. Kaip ne visiems suprantamas abstraktinis menas ir dėl jo daug ginčijamasi, taip nemažai kontroversinių nuomonių ir dėl šio filmo. Vieni pasisako, kad jau pačioje pradžioje filmo galėtų salę apleisti, jei ne lietuvio būtų režisuota, kiti teigia, kad kas nesupranta poezijos, tegul nemėgina suprasti ir taip žavaus šio filmo — juk tai esanti ne eilinė pramoga.

Adolfas Mekas susuko tą filmą Vermonte su nežinomais aktoriais ir už pasakiškai filmų pasauly žemą sumą — $75,000.

Pasakojama, kaip du jauni vyrukai Jack (Peter H. Beard) ir Leo (Marty Greenbaum), draugavę su ta pačia mergaite Vera septynerius metus, aštuntais jos neteko, kai ji ištekėjo už Gideon. Jie iškeliauja nusiraminti į miškus, susikuria milžinišką laužą dėžutei sriubos susišildyti. Šoka ir dainuoja hebrajų "Hava Nagilla", vejasi tvistą šokančias studentes, kerta medį, pilną jaunų mergaičių ir t. t. Ir tarp tų visų kvailysčių jie prisimena savo piršimąsi Verai.

Šiame farse Adolfas Mekas panaudojo labai gyvą, lėtą tempą ir net papraščiausias foto nuotraukas — nesisukančias. Pats ekranas irgi nuolatos keičiasi savo forma ir dydžiu. Tai yra tikrai unikumas, kokio filmo dar niekam neteko matyti. Gal ir dėl to rimtasis žurnalas "Time", "Daily News" ir šią savaitę "Chicago Tribune" taip labai išgyrė filmą ir patį režisierių, pavadindami kai kurias scenas "...the best bit of American film comedy in years".

Adolfas Mekas per visą filmą pagerbia filmus bei filmų gamintojus, pradedant O. W. Griffith, Sergei Eisenstein, Akira Kurosawa iki Alain Resnais.

Pagirtinas Adolfas Mekas ir dėl to, kad visur jo vardas ir pavardė liko neiškraipyti. Lietuviškoji širdis labiau suplaka, kai ir filmą reklamuojant, teatras iškaboje skelbia "Adolfas Mekas", ko jau paprastai nedaro — skelbia tik aktorių vardus, o ne režisieriaus.

● **Rašytoja Žemaitė Kauno scenoje.** Kauno dramos teatre pastatyta Kazio Inčiūros 3 veiksmų su epilogu pjesė "Žemaitė". Režisavo H. Vancevičius, dekoracijos — F. Navickio. Žemaitės vaidmenį sukūrė B. Raubaitė.

—o—

Gyvenimas be sąmoningos, aiškios pasaulėžiūros — tai sapnas, bet ne gyvenimas.

—J. Aistis

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. Redaktoriau, ..

Neiškenčiu neparašęs dėl "Kertinės paraštės" Nr. 51.

Straipsnelis "Realusis jaunimas ir senimo svajonės" tikrai puikus, originalus ir, svarbiausia, teisingas. Mum reikėtų daugiau panašių minčių, gal tada ir praeities "garbingieji" susimąstytų.

Įsivaizduokit — per vieną savaitę du panašiai originalūs straipsniai: vienas Jūsų "Kertinėje paraštėje", kitas "Laiškuose Liet" Arūno Liulevičiaus.

Lauksim daugiau panašių tokių straipsnių šeštadieniniuose "Drauguose"! Jų išmesti negalima. Reikia išsikirpti ir progai pasitaikius panauodti.

Linkiu Jum sekmės!

V. Kolyčius

Toronto, Ont., 64. 3. 5.

Optimizmas atidaro širdis, padeda geriau suprasti savo laikus, veikimui duoda uolumą ir veržlumą.

— Kard. Verdier

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. HELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

MIDLAND
1 1/2 % Savings AND LOAN ASSOCIATION
FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000
ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ
August Saldukas - President
4040 So. Archer Ave., Chicago 32, ILL.
CLiffside 4-4470
MIDLAND SAVINGS

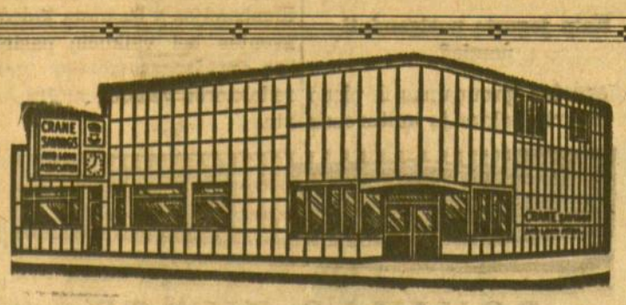

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3 1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 1/2 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
INSURED
PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRM. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. ..... 9 v. r. iki 5 v. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

APIE VAIKŲ PALIKIMĄ NAMIE

N. BUTKIENĖ, Reading, Pa.

Neperseniausiai Vokietijoj išėjo Mary Hyde knyga, kurioje autorė išreiškia savo nuomonę apie tai, ar galima mažus vaikus palikti vienus vakare namie. Štai keletas minčių iš minimos knygos.

Moteris tik viename amate tikrai gerai nusimano: ji gerai pažįsta vyrų siekimus. Mergaitė, kuri norėtų išmokti tinkamai elgtis su vyrais, turi pradėti nuo savo tėvo. Jei jai pavyko apsupti tėvą aplink savo pirštuką, ji jau padėjo rimtus pagrindus vyrams pažinti. Vėliau ji sugebės sėkmingai elgtis su savo viršininku arba savo vyru. Moteris gali būti protingesnė už savo vyrą, tik nereikia jam to rodyti. Lengviausiai valdyti vyrą, jeigu jis nesuparnta, kad jis yra valdomas. Nė vienai moteriai nepavyko pakeisti vyro charakterio, bet ji gali savo geru pavyzdžiu ir savo humoru padaryti vyrą tokiu, kokiu ji norėtų jį matyti. Kaip vyrai neprieštarautų, bet jie pasidarė tokiais, kokiais yra ne be žmonos įtakos.

Kodėl vyrai pameta žmonas?

Nekartą vyro pamesta moteris skundžiasi, kad ji nieko nebuvo padariusi, kad vyras taip žiauriai su ja pasielgtų. Ji nesupranta, kad tai, "ką ji nieko nebuvo padariusi", ir yra to pametimo priežastis.

Vyrai mėgsta įvairumą, bet labiausiai jie mėgsta patogumą. Vyras, kuris gerai jaučiasi namie ir žino, kad jo žmona ji myli, niekuomet nekeis jos į kitą, net daug už ją jaunesnę moterį, kuri jam nieko be savo jaunystės nežada duoti. Todėl įgudusi žmona, žinanti savo vyro būdą, visada turi galimybes vyrą pririšti prie namų.

Kokios žmonos vyrai pageidauja

Dažniausiai vyras per daug reikalauja iš savo žmonos: ji turi būti graži, ir elegantiška, ir visai jam atsidavusi, ir inteligentiška. Žinoma, tiek privalumų sunku surasti vienoje moteryje. Bet protinga žmona stengiasi jam tokia atrodyti. Vienas iš pavojų nustoti atrodyti tokia ateina tada, kada moteris per daug užimta su vaikais. Ji greit neranda su vyru kitos kalbos, kaip tik apie vaikus. Tokia moteris, sulaukusi vaiko, sėdi visus vakarus namie. Žinoma, iš pradžių jai dar norisi kur nors nueiti, bet ji neina, aukojasi vaikui, o paskui ir tie norai užgęsta. Tačiau kiekviena auka turi savo ribas, paskui ateina nusivylimas šia auka, ypač jei paaugę vaikai pradeda eiti savo keliais, nesiklausdami motinos patarimo. Nekartą tenka išgirsti iš moterų lūpų priekaištus, kad jos, besiaukodamos vaikams, pražudė savo jaunystę. Tada dažnai įvyksta tarp motinos ir vaikų atšalimas.

Žmonos pavydo priežastis

Tačiau aukojantis vaikui dar yra ir kitas pavojus — pairsta santykiai su vyru. Juk vyrą nepriversi visus vakarus sėdėti namie. Tuo būdu jis pradeda išeiti pats vienas, vėliau prie to pripranta ir retai būna namie. Iš to kyla žmonos pavydas ir pavyduliavimas. Ir jei šeima dar neišyra, tai vis dėlto ten nyksta šeimos šiluma, kuri taip reikalinga vaikus auklėjant, formuojant jų charakterius.

— Bet ką gi daryti? — pasakys tokia moteris, — negaliu gi aš vaikus vienus palikti namie. O tarnaičių čia niekas neturi, bet ir "baby - sitte" dažnai kviesti mums per brangu.

Toks samprotavimas nėra rimtas, savo knygoje tvirtina Mary Hyde, pilnai galima laiks nuo laiko palikti vaiką vieną namie, dėl to jam nieko blogo neatsitiks. Žinoma, nereikia vengti asargumo: prieš išeinant, reikia patikrinti ir krosnį, ir viryklą, kad nepaliktų neuždarytos dujos. Taip pat reikia gerai paslėpti degtukus. Jei yra gera kaimynė, būtų neprošalį jai pasakyti, kad paliktas vaikas vienas bute. Jei kūdikis dar yra tam tikromis valandomis maitinamas, motina neturėtų užmiršti laiku sugrįžti. Taip pat reikia vaiką taip užkloti, kad jam būtų šilta ir kad jis neuždustų ir kaip galima mažiau būtų suvaržyti jo judesiai.

Išėjimas iš namų ir vaikų palikimas

Kai paliekamas paaugesnis vaikas, kuris jau pratęs savarankiškai atlikti savo reikalą, jam paliekama kambary nestipri šviesa, kad vaikas lengvai surastų puoduką. Be to, reikia vengti tokių vaikų apgaudinėjimo: būtinai prižadėtu laiku grįžti, nes yra labai svarbu išugdyti pasitikėjimą, kitaip vaikas galės baimintis.

Jei vaikas klausia motinos, ar jinai vakare kur nors išeina, reikia visada atsakyti jam tiesą, būtent: "taip" ar "ne". Jei vaikas paklaustų, kada mamytė mananti sugrįžti, taip pat atsakyti tiesą. Jei galvojama, kad tas sugrįžimas gali įvykti labai vėlai, tai paaiškinti, kad "aš sugrįšiu labai vėlai, tu jau miegosi, bet už tai rytoj iš ryto su tavim pasimatysime".

Vaikas pažįsta tvarką

Be to, nereikia pratinti vaiko, kad už tai, kad jis pasilieka vienas, jis gauna atlyginimą, ekstra dovanėlę. Jo pasilikimas turi būti savaime suprantamu dalyku. Vaikas iš mažens turi pratintis, kad kiekvienas šeimos narys turi ne tik vien pareigas, bet ir savo teises.

Vaikai labai greit su tokia tvarka susigyvena, tad neprieštarauja, jog pasilieka vieni, bet, atvirkščiai, linki mamytei gerai pasilinksminti.

Deja, sunku patikrinti, kiek motinų sutinka su autorės Mary Hyde nuomone.

Dean Rusk žmona piauna tortą Vasario 16 d. priėmimo metu Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone, D. C. Šalia Lietuvos atstovo žmona Ona Kajeckienė.

Vargo aruodui papildyti

Lietuvos Dukterų dr-jos narės pilnu tempu ruošiasi pavasariniam baliui

Vasario 23 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centre įvyko Lietuvos Dukterų dr-jos visuotinis narių susirinkimas. Malonu pastebėti, kad susirinkimai darosi kaskart gausesni. Taipogi atsilankiusiųjų tarpe buvo ir viešnių. Pradėtas invokacija, kurią sukalbėjo kun. dr. F. Gureckas. Susirinkimui sumaniai ir tvarkingai vadovavo Vanda Radvilienė.

Draugijos pirmininkė dr. A. Domanskienė padėkojo narėms už bendradarbiavimą veikloje ir prašė toliau uoliai talkininkauti, ypatingai dabar, ruošiant pavasarinį banketą - balių. Prašė neapsunkinti tik kai kurias nares, bet visoms į darbą įsijungti.

Pirmininkė pateikė baliaus planą. Jis rengiamas balandžio 4 d. 7:30 val. vak. Jaunimo Centre. Programai atlikti pakviestas "Antrasis kaimas", kuris žadėjo pasirodyti su nauja ir pajvairinta programa. Programą pravesti sutiko A. Kėželienė. Šokiams groti pakviestas Siliūno orkestras. Šokių muziką pajvairins dainomis Martinaitytė. Numatomas lengvo pobūdžio, linksmos nuotaikos pavasarinis pasilinksminimas. Įėjimas ir vakarienė tik 5 dol. auka.

Po to pirmininkė pristatė nares, sutikusias vadovauti įvairioms baliaus rengimo komisijoms. Bilietų platinimas — G. Ankudavičienė, staliukų paskirstymas — E. Kučiūnienė, baliaus propaganda — St. Semėnienė, salės papuošimas — menininkė J. Marks - Monkutė, maistas — B. Perry ir Z. Toliušienė, punčas — E. Krasauskienė, loterija — E. Diminskienė, svečių priėmimas — D. Kybartienė. Kiekvienai komisijai buvo išrinktas atitinkamas pagelbininkių skaičius.

Apsvarsčius einamuosius reikalus bei paminėjus atliktus šalpos darbus, susirinkimas buvo pajvairintas įdomia plaukų šukavimo demonstracija, kurią pravedė narė G. Karnauskienė.

G. Karnauskienė, grožio saliono savininkė, apibūdino įvairias šukuosenas, tinkančias įvairiom progom. Kalbėdama pabrėžė, kad kiekviena moteris yra savotiška menininkė ir skoninga bei gerai pritaikinta šukuosena iškelia veido grožį ir duoda moteriai tam tikrą charakterį. Čia G. Karnauskienė pristatė keletą šukuosenų ir davė patarimus, kaip galima jas ilgiau išlaikyti. Šukuosenas modeliavo: E. Kučiūnienė, St. Semėnienė, M. Petrošienė, N. Wichiulienė ir D. Gerštikienė.

Susirinkimas buvo užbaigtas pasišnekučiavimu prie kavutės su pyragaičiais. **O. D.**

Pavasariu pražydo A. L. Montessori dr-jos rengtas skrybėlaičių demonstravimas kovo mėn. 8 d. Chicagoje. Iš kairės: Vida Barienė ir D. Mieželienė. Nuotr. Vl. Jukneviičiaus

Titulas, grožis ir pinigai

Juanutė, dar nepilnų 16 metų belgų fabrikanto Mirelle Dutry duktė susižadėjo su Hannoverio kunigaikščiu Christijonu, kuris 27 metais yra už ją vyresnis. Iš kunigaikščio giminių (o jis jų turi daug) pasigirdo protestai, kad kunigaikštis tuokiasi su miesčione. Kol kas kunigaikštis nekreipia dėmesio į savo giminės protestą ir nesirengia mesti savo sužadėtinės, kurios tėvas labai turtingas. Matyt, kunigaikštis galvoja, kad XX amžiaus antroje pusėje titulai yra jau praskambėję, o vienturtės mergaitės dar turi savo vertę. **(G.)**

Jogurtas – sveikas maistas

STEFANIJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Maistu pertekę kraštai šiandien labiau negu bet kada susirūpinę per dideliu riebalų vartojimu. Ypač šiame krašte ši problema aktuali, kur toks didelis skaičius žmonių serga širdies ligomis ir mirtingumas pasiekia aukščiausią laipsnį. Todėl nebe reikalo siūloma kiek galint riebalų vartojimą sumažinti. Ypač moterys dažnai susirūpinusios savo svoriu ir ne vien sveikatingumo atžvilgiu, kiek grakščių linijų išlaikymu. Dažnai tai pasiekti mėginama net sveikatai kenksmingom priemonėm, kaip pvz. įvairiom tabletėm, rūkymu ir t. t. Tuo tarpu, prisilaikant truputį dietos, ir maitinantis natūraliu bei sveiku maistu, galima pasiekti geriausių rezultatų.

Valgyk jogurtą — ilgiau gyvensi

Balkanų tautos sako: "Valgyk jogurtą — ilgiau gyvensi!" Kiek tiesos šiame liaudies išsireiškime — sunku pasakyti, tačiau žinoma, kad jogurtas — puikus dietinis valgis, nepaprastai gerai veikia į virškinimą, be to, pasižymi aukštu procentu pieno rūkšties ir labai aktyviom bakterijom. Labai geras pakaitalas rūgščios grietinės, ypač tiems, kurie vengia riebalų. Be to, mūsų skoniui labai artimas, nes skonio atžvilgiu nieko nesiskiria nuo rūgštaus pieno. Tik maistingumo atžvilgiu jogurtas beveik dvigubai vertingesnis už paprastą raugintą pieną. Jogurtas parduodamas čia maisto krautuvėse, kaip ir pienas, tačiau galima ir patiems labai lengvai jo pasigaminti.

Norint jogurto pasigaminti namuose, reikia turėti pradžiai rūkšties, kitaip sakant, kiek nors jogurto fermento. Sakoma, kai Balkanų tautų pirmieji emigrantai atvyko į šį kraštą, jie su savimi atsivežė rūkšties, kurią vėliau iš rankų į rankas perdavė naujiems ateiviams — taip nepaprastai pamėgusios šios tautos jogurtą. Jogurtas ne tik skanus ir sveikas valgyti su juoda duona ar bulvėmis, bet, kaip minėjau, geras grietinės pakaitalas kepiniams, padažams, sriuboms užbaltinti ir puikiai tinka trečiai duočiai.

Kaip jogurtą pasigaminti namie?

Jogurtas gaminamas iš pieno su jogurto bakterijų kultūromis arba, taip vadinamu, jogurto fermentu.

Imkim 1 kvortą pieno. Pieną užvirinti. Atvėsinti, kad būtų šiltesnis, negu drungnas. Tada supilti į dar šiltą pieną 2 valg. šaukšt. jogurto (pradžiai reikia nusipirkti jogurto maisto krautuvėje, vėliau naudojama jau savo jogurto kultūra) ir gerai išmaišyti. Supilti į stiklinius pusbliūdžius, uždengti ir kambario temperatūroj laikyti 3—5 valandas. Vėliau laikyti šaldytuve.

Jei pvz. kas mėgsta pasukas, tai, išplakus saldų pieną su jogurtu, gaunamos gero skonio pasukos, žinoma, geras pakaitalas, kuris tinka ir taip gerti ar panaudoti kad ir į šaltibarščius. Ypač gavėnios metu jogurtas gali būti daugeliu atvejų naudojamas. Tad pamėginkime gavėnios valgius pajvairinti kad ir šiuo patiekalu:

Bulvių ir silkių šutinys

Imti: 4 virtas dideles bulves (su žieve), 2 gerai išmirkytas silkes, 1 svogūną, 1 puoduką jogurto, 1 valg. šaukšt. sviesto, truputį pipirų.

Bulves nulupti ir griežinėliais supiaustyti. Silkės kaulus išimti, nulupti ir supiaustyti gana smulkiai. Svogūnus supiaustyti griežinėliais ir svieste lengvai apkepinti.

Paskui, viską sudėjus į indą, pabarstyti pipirais ir, užpylus jogurtą, lengvai pamaišyti ir ant mažos ugnies pakaitinti. Duoti į stalą su raugintais kopūstais.

Rožės ir svajingi vakarai. Aleksandra Likanderienė, ALIAS (Amerikos Liet. Inž. ir Arch. sąjungos) žmonų klubo pirmininkė, laiminga gavusi pluoštą žaliukų (kurie visi eis šalpai) už rožes, klubo valdybos narės Pargauskienės išnešiojamas, besiruošiant rožių valsui inžinierių baliuje Drake viešbučio salėje Chicagoje. Dešinėje sėdi inž. Stefanija Statkevičiūtė - Traškienė

(Inž. Iz. Bartkaus nuotr.)

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Elzė Diminskienė** rūpinasi surinkti kuo daugiau dovanų laimės šaltiniui, kuris veiks Lietuvos Dukterų dr-jos pavasarinio baliaus metu. Ji prašo draugijos narių ir net prijaučiančiųjų, norinčių ką nors padovanoti, skambinti jai tel. PR 8-5987.

★ **Irena Makštutienė,** dr. Juozo Makštučio žmona, veda "Moterų Kampelį" Lietuvių Gydytojų Biuleteny. 1964 m. sausio Nr. 1 (13) Stasė Klimaitė - Pautienienė rašo iš kelionių dienoraščio...; daug žinučių iš gydytojų šeimų gyvenimo. Ryškios iliustracijos ir išsamus kalėdinės šventės bei vaikučių pasirodymo aprašymas užbaigia gražiai redaktorės vedamą moterų skyrių.

Gedimino pilies pyragą (tortą), iškeptą Brighton kepyklos, laimėjo Anne Daniels (dešinėje). Kairėje dalis garbės stalo dalyvių Vasario 16 d. minėjime, suruošto Chicagos Lietuvių Moterų klubo. Iš k. į d.: Lilija Vanagaitienė, garbės pirm. Juzė Daužvardienė, klubo pirm. Genovaitė Giedraitienė, iždo sekr. Mary Bulaw, Nora Gugienė (vos matosi) ir Adelė Mikšis.

Skrybėlaičių modeliuotojos A. L. Montessori dr-jos surengtame skrybėlių demonstravime kovo mėn. 8 d. Chicagoje. Iš kairės į dešinę: M. Povilaitienė, R. Dičienė, A. Kaminskienė, J. Jukneviičienė, dvi Beverly's Hats atstovės, V. Vaitekūnienė, A Martinkienė, V. Barienė, D. Mieželienė, R. Kulienė. Nuotrauka Vl. Jukneviičiaus